

Załącznik
do uchwały nr/2016
Rady Powiatu Chojnickiego
z dnia 2016 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁCZNYCH
POWIATU CHOJNICKIEGO
NA LATA 2016 - 2022

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Spis treści

1. WSTĘP	2
2. UWARUNKOWANIA PRAWNO – SYSTEMOWE	3
3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU	7
3.1. INFORMACJE OGÓLNE	7
3.2. LUDNOŚĆ	9
3.3. EDUKACJA I SZKOLNICTWO WYŻSZE W POWIECIE CHOJNICKIM	10
3.4. OCHRONA ZDROWIA	11
3.5. GOSPODARKA W POWIECIE CHOJNICKIM	12
3.6. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	13
4. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE CHOJNICKIM	14
4.1. UBÓSTWO	15
4.2. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE CHOJNICKIM	16
4.2.1 LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH ORAZ ZRÓŻNICOWANIE TERYTORYALNE	16
4.2.2 STOPA BEZROBOCIA (TENDENCJE)	18
4.2.3 BEZROBOCIE KOBIET	23
4.2.4 BEZROBOTNA MŁODZIEŻ	24
4.2.5 OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE	25
4.3 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	26
4.4 WSPARCIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA	37
4.5 PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE	47
4.6 BEZDOMNOŚĆ	55
4.7 STAROŚĆ	56
4.8 WNIOSKI KOŃCOWE	60
5. ANALIZA SWOT	60
6. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	64
7. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII	74
7.1 WDRAŻANIE I MONITORING	74
7.2 FINANSOWANIE	74

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

I. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem uchwalanym przez Radę Powiatu, określającym najważniejsze działania mające na celu ciągły rozwój powiatu oraz przewidywane efekty działań. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2022 jest długookresowym dokumentem planistycznym uwzględniającym program pomocy społecznej i programy, które zostały przyjęte do realizacji, bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Strategia uwzględnia w szczególności programy pomocy społecznej, które mają na celu wspieranie grup szczególnego ryzyka prowadząc do ich integracji. Dokument ten ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców Powiatu Chojnickiego, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest kontynuacją dokumentu sporządzonego na lata 2007 – 2015, jest zgodna z założeniami polityki państwa, ustaw kompetencyjnych nakładających na organy administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki, a także dokumentami strategicznymi spójnymi i zgodnymi z zadaniami nałożonymi na powiat w zakresie polityki społecznej.

Strategia składa się z siedmiu części:

W pierwszej części dokumentu zawarto wprowadzenie dotyczące przyczyn sporządzenia niniejszej Strategii. Druga część zawiera uregulowania prawne, na podstawie których sporządzono Strategię oraz wskazano powiązania z innymi regulacjami identyfikującymi problemy społeczne. W trzeciej części znajduje się charakterystyka Powiatu Chojnickiego. Czwarta część przedstawia diagnozę problemów społecznych powiatu. Informacje do opracowania Strategii zebrano z lat 2012 – 2014. Niezbędne są one do opracowania istotnych problemów społecznych tj. ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, problemu uzależnień i przemocy w rodzinie. W celu zbadania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dotyczących możliwości rozwoju powiatu wykorzystano analizę SWOT, która znajduje się w części piątej. Szósta część Strategii to sformułowanie celów strategicznych, wskazanie obszarów interwencji. W siódmej części dokumentu wskazano sposób zarządzania strategią. Ustalono również źródła finansowania poszczególnych celów operacyjnych.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

II. UWARUNKOWANIA PRAWNO – SYSTEMOWE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 19. ust. 1 pkt 1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 163) mówiącego, że „Do zadań własnych powiatu należy: opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”.

Działania zawarte w Strategii są spójne z głównymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej, Rzeczypospolitej Polskiej, Województwa Pomorskiego oraz Powiatu Chojnickiego. Tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowisku lokalnym i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym. Uwzględniają możliwość pozyskiwania środków z funduszy unijnych.

Na poziomie Unii Europejskiej:

- ***Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020***

Opracowany dokument wpisuje się w szczególności w trzy cele: podniesienie poziomu wykształcenia, osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% oraz wspieranie włączenia społecznego. Podkreśla potrzebę wspólnego działania na rzecz wychodzenia z kryzysu, racjonalnego wykorzystywania zasobów, wdrażania reform związanych z globalizacją i starzeniem się społeczeństw.

- ***Komunikat Komisji Europejskiej Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej***

Strategia podkreśla rolę ekonomii społecznej w aspekcie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego.

- ***Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie polityki UE i wolontariatu***

Uznanie i propagowanie wolontariatu transgranicznego w UE SRPS akcentuje znaczenie wolontariatu dla tworzenia i rozwijania kapitału ludzkiego oraz społecznego.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Na poziomie krajowym:

- ***Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności***

Strategia jest spójna z celem głównym dotyczącym poprawy jakości życia Polaków dzięki stabilnemu wzrostowi gospodarczemu. Wpisuje się w cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie workfare state, który obejmuje między innymi:

- zmianę funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia w kierunku zwiększenia ich efektywności,
- zmianę w systemie zabezpieczenia społecznego oraz podatkowym, tak aby zwiększyć opłacalność i skłonność do podejmowania pracy,
- zapewnienie rozwoju elastycznych form zatrudnienia,
- stworzenie warunków dla wzrostu liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym rynku pracy,
- zapewnienie jak najlepszej adresowalności świadczeń i zasiłków oraz rozwój ekonomii społecznej,
- zapewnienie wsparcia rodzin wielodzietnych zabezpieczającego je przed ryzykiem wykluczenia społecznego,
- zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych w priorytetowych dziedzinach medycyny,
- stworzenie modelu aktywności intelektualnej, społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystywaniu ich potencjałów i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.

- ***Strategia Rozwoju Kraju 2020***

Strategia jest zbieżna z następującymi obszarami i celami:

Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, cel 3: Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek interwencji: rozwój kapitału społecznego.

Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, cel 4: Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.

Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, cel 1: Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- ***Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020***

Dokument jest zbieżny z celem głównym oraz następującymi celami szczegółowymi:

Cel główny: Rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia.

Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.

Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.

- ***Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020***

Dokument wpisuje w następujące cele:

Cel główny:

Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno – gospodarczym Polski.

Cele szczegółowe:

- Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji.
- Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.
- Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.
- Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

- ***Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2020***

To rządowa wizja rozwoju polskich regionów do 2020 roku. Określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli. Najważniejszym celem jest wykorzystanie specyficznych atutów (tzw. potencjałów rozwojowych), które ma każdy obszar Polski, dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności.

- ***Strategie sektorowe dotyczące problemów społecznych***

Program Wspierający Powrót Osób Bezdomnych do Społeczności

Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014 - 2020

Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi"

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Program Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Program Operacyjny Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym 2014 - 2020

Na poziomie regionalnym:

- ***Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020***

Strategia wyznacza trzy wzajemnie uzupełniające się i równie ważne cele strategiczne. Są nimi: nowoczesna gospodarka, aktywni mieszkańcy i atrakcyjna przestrzeń.

Celem nadrzędnym jest spójność regionu, ale rozumiana jako zapewnienie możliwości rozwoju i poszukiwanie takich ścieżek zmian, które będą wykorzystywały i wzmacniały potencjał każdego z obszarów.

- ***Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020***

Strategia ma za zadanie zweryfikowanie obranych od 2006 r. kierunków w regionalnej polityce społecznej i zaplanowanie działań prowadzących do budowania nowego wymiaru integracji społecznej, koniecznego w kontekście zmian demograficznych, gospodarczych oraz społeczno-kulturowych. Jest opracowaniem kompleksowym, obejmującym w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Na poziomie lokalnym:

- ***Strategia Rozwoju Powiatu Chojnickiego do roku 2025***

Celem Strategii jest wielokierunkowy rozwój oraz systematyczna poprawa warunków życia w powiecie chojnickim w następujących obszarach działania:

- funkcja turystyczna,
- centrum gospodarcze
- przestrzeń i środowisko przyrodnicze,
- społeczeństwo obywatelskie,
- poziom życia mieszkańców.

W ramach tych obszarów określono główne cele strategiczne:

zwiększenie znaczenia funkcji turystycznej powiatu, ukierunkowanie rozwoju powiatu jako ponadregionalnego centrum gospodarczego, ochrona środowiska przyrodniczego i przestrzennego, rozwój postaw aktywności, ustawicznej edukacji i podmiotowości obywateli powiatu, poniesienie poziomu życia mieszkańców powiatu.

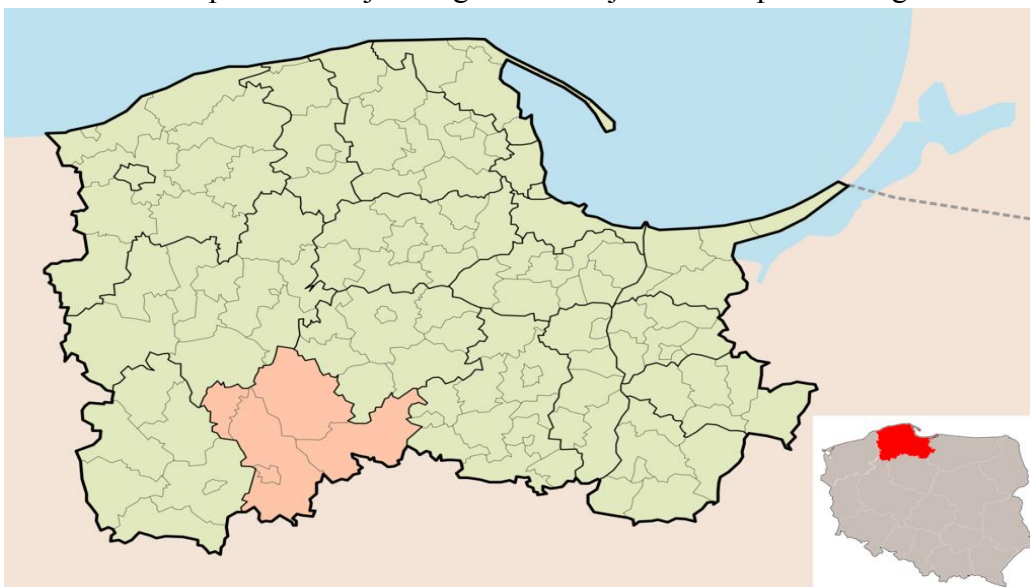
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

III. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

3.1 Informacje ogólne

Powiat chojnicki położony jest w południowej części województwa pomorskiego, sąsiaduje z powiatami: człuchowskim, bytowskim, kościerskim i starogardzkim wchodzącym w obszar terytorialny województwa pomorskiego, jak również z powiatem sępoleńskim i tucholskim, wchodzącym w obszar województwa kujawsko – pomorskiego.

Rysunek 1. Położenie powiatu chojnickiego na tle województwa pomorskiego ¹

W skład powiatu wchodzi pięć gmin:

- Gmina miejska: Chojnice
- Gmina miejsko – wiejska: Brusy i Czersk
- Gmina wiejska: Chojnice i Konarzyny

1 https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_chojnicki#/media/File:Map_-_PL_-_powiat_chojnicki.PNG

2 https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_chojnicki#/media/File:POL_powiat_chojnicki_locator_map_%28label-pl%29.svg

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Rysunek 2. Mapa lokalizacyjna powiatu chojnickiego²

Całkowita powierzchnia powiatu wynosi 1 364 km² (136 425 ha), z czego ponad połowę stanowią lasy. Obszar powiatu zamieszkuje 96 239 mieszkańców.

Siedzibą powiatu jest miasto Chojnice, będące jednocześnie największym miastem na omawianym terenie o powierzchni 21 km² i liczbie mieszkańców 40 146. Sieć osadniczą powiatu tworzy 249 miejscowości, w tym 79 wsi sołeckich oraz 3 miasta.

Podział ogólnej powierzchni powiatu na poszczególne jednostki administracyjne z uwzględnieniem liczby mieszkańców przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Powierzchnia powiatu oraz liczba mieszkańców

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	POWIERZCHNIA	LICZBA LUDNOŚCI*
MIASTO I GMINA BRUSY	40 074 ha	MIASTO: 5 093
		WIEŚ : 9 124
GMINA CHOJNICE	45 834 ha	18 210
MIASTO CHOJNICE	2 105 ha	40 056
MIASTO I GMINA CZERSK	37 985 ha	MIASTO: 10 030
		WIEŚ: 11 553
GMINA KONARZYN	10 427 ha	2 279

Źródło: GUS * Stan danych na dzień 31.12.2014 r.

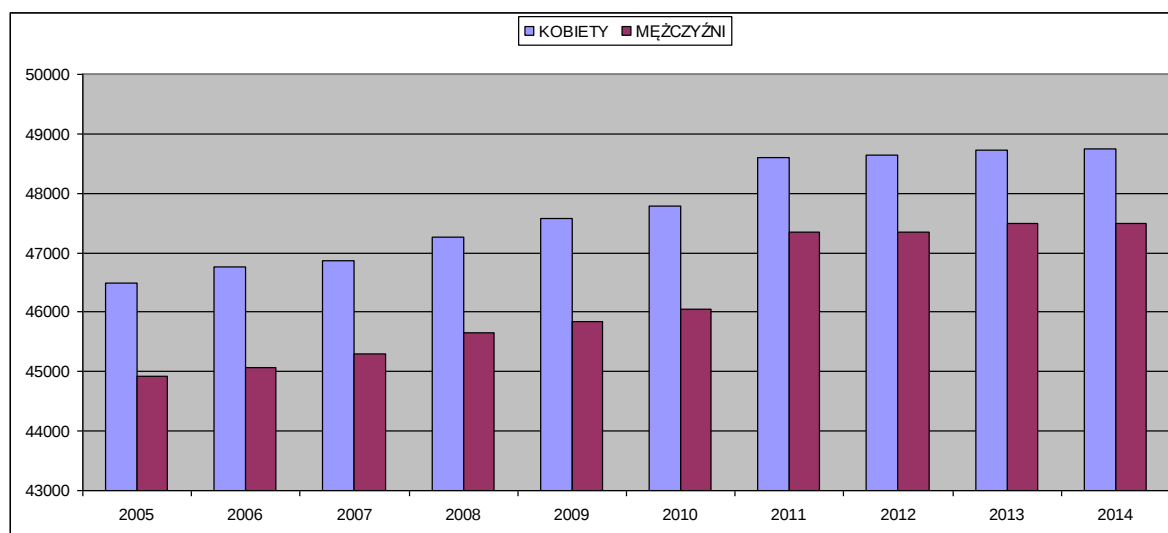
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Dużym atutem Powiatu Chojnickiego jest położenie geograficzne na granicy województwa pomorskiego i kujawsko – pomorskiego. Przez tereny przebiega szlak komunikacyjny o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej: droga krajowa nr 22 relacji: Poznań – Gdańsk. W zagospodarowaniu terenu przeważają lasy i użytki rolne, co warunkuje rolniczo – leśny charakter powiatu. Atutem tego regionu jest również występowanie dużej ilości jezior. Powiat łączy rozwój społeczno – gospodarczy z bardzo silnym rozwojem turystyki.

3.2 Ludność

Na koniec 2014 roku liczba ludności w powiecie chojnickim kształtowała się na poziomie 96 tys. osób (kobiet – 48737, mężczyzn – 47502). Struktura ludności powiatu charakteryzuje się niewielką przewagą kobiet (51 %). Od kilku lat liczba mieszkańców wykazuje stałą tendencję wzrostową. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 71 osób na km².

Wykres 1. Ludność powiatu chojnickiego w latach 2005 - 2014

69,9 % ludności powiatu to osoby w wieku produkcyjnym (w skali województwa wskaźnik ten to 69,9 %). Powiat chojnicki cechuje wysoki odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym: 17,7 % oraz niski współczynnik ludności w wieku poprodukcyjnym: 12,4 %

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Tabela 2. Ludność w powiecie chojnickim w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w rozbiu na kategorie w 2014 r.

WIEK	OGÓŁEM
Przedprodukcyjny (razem)	17.066
Produkcyjny (razem)	67.257
Poprodukcyjny (razem)	11.916

Źródło: GUS

3.3 Edukacja i szkolnictwo wyższe w powiecie chojnickim

Od 1 stycznia 1999 roku Powiat Chojnicki jest organem prowadzącym dla części publicznych placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie powiatu.

Zadania Powiatu:

- zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół sportowych i mistrzostwa sportowego oraz placówek oświatowo - wychowawczych, placówek kształcenia ustawicznego i placówek kształcenia praktycznego, poradni psychologiczno - pedagogicznych i specjalnych ośrodków szkolno – wychowawczych,
- zapewnianie kształcenia, wychowania i opieki w szkołach i placówkach,
- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkoły lub placówki,
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, wychowania i innych zadań

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Szkolnictwo ponadgimnazjalne:

W powiecie chojnickim znajduje się łącznie 14 zespołów szkół i placówek oświatowych, w tym 5 liceów ogólnokształcących, 3 licea uzupełniające, 6 techników, 8 zasadniczych szkół zawodowych (w tym 2 zasadnicze szkoły zawodowe Specjalne) i 2 szkoły przysposabiające do pracy. W powiecie chojnickim nie występują szkoły licealne specjalne.

Na terenie powiatu funkcjonuje Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, prowadzące kształcenie dorosłych oraz realizujące zadania w zakresie praktycznej nauki zawodu. Centrum prowadzi kształcenie w branży: mechanicznej, elektrycznej, elektronicznej, budowlanej, krawieckiej, stolarskiej oraz w innych, wynikających z zapotrzebowania rynku. Ośrodek prowadzi praktyki, kursy doszkalające (uzupełniające) oraz kwalifikacyjne kursy zawodowe dla młodzieży i dorosłych.

Szkoły niepubliczne

W powiecie chojnickim znajduje się łącznie 10 szkół niepublicznych, w tym 5 liceów ogólnokształcących, 2 licea uzupełniające i 3 szkoły policealne:

Szkolnictwo Wyższe:

Na terenie powiatu funkcjonują trzy uczelnie wyższe:

Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „Pomerania” w Chojnicach,

Wydział Zamiejscowy Sopotkiej Szkoły Wyższej w Chojnicach,

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy - Wydział Nauk Stosowanych w Chojnicach

a także:

Ośrodek Kształcenia Poddyplomowego Gnieźnieńskiej Szkoły Wyższej „Millenium”

w Chojnicach.

3.4 Ochrona zdrowia

Mieszkańcy powiatu chojnickiego mogą korzystać ze specjalistycznej opieki zdrowotnej w Szpitalu Specjalistycznym im. J.K. Łukowicza w Chojnicach przy ulicy Leśnej dysponującym oddziałami szpitalnymi, poradniami specjalistycznymi oraz pracowniami diagnostycznymi. Stan na koniec 2014 r. to 441 łóżek. Na terenie powiatu funkcjonują: 37 przychodni, hospicjum, zakład opiekuńczo – leczniczy, 27 aptek oraz jeden punkt apteczny.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

3.5 Gospodarka w powiecie chojnickim

Wskaźnik podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tysięcy ludności umożliwia porównania międzyterytorialne na obszarze jednostek samorządu terytorialnego całego kraju. Miara ta jest jednym z kluczowych wskaźników aktywności gospodarczej ludności w jednostkach samorządowych.

Tabela 3. Wskaźnik podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tysięcy ludności

Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w powiecie chojnickim	2010 rok	2012 rok	2013 rok
	1354	1369	1379
Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w województwie pomorskim	2010 rok	2012 rok	2013 rok
	1143	1157	1184

Źródło: GUS

Liczba jednostek REGON w latach 2010 - 2013 w powiecie chojnickim, notuje ciągły wzrost. Identyczny trend obserwuje się w całym województwie pomorskim.

Tabela 4. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON

Podmioty wpisane do rejestru REGON w powiecie chojnickim	2012 rok	2013 rok	2014 rok
	8307	8355	8507

Źródło: GUS

Na podstawie wpisu REGON w latach 2012 – 2014 systematycznie wzrastała liczba podmiotów, które w systemie REGON, wskazały swoją siedzibę na terenie powiatu chojnickiego.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

3.6 Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. - Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.), nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek tworzenia programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Co roku Zarząd Powiatu Chojnickiego zaprasza przedstawicieli organizacji pozarządowych do konsultacji **„Rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”**.

Współpraca z organizacjami w Powiecie opiera się na następujących zasadach:

- pomocniczości - oznaczającej uporządkowanie wzajemnych relacji oraz podział zadań między sektorem publicznym a sektorem obywatelskim ukierunkowany na umacnianie obywateli, ich wspólnot i organizacji oraz ograniczanie ingerencji państwa i administracji lokalnej,
- suwerenności stron - polegającej na prawie stron do niezależności i odrębności w samodzielnym definiowaniu oraz poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów i realizacji zadań,
- partnerstwa - oznaczającej podejmowanie współpracy w identyfikowaniu oraz definiowaniu problemów i zadań, współdecydowaniu o alokacji środków na ich realizację, wypracowywaniu najlepszych sposobów ich realizacji traktując się wzajemnie jako podmioty równoprawne w tych procesach,
- efektywności - polegającej na wspólnym dążeniu do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów w realizacji zadań publicznych,
- uczciwej konkurencji oraz jawności - zakładających kształtowanie przejrzystych zasad współpracy, opartych na równych i jawnych kryteriach wyboru realizatora zadania publicznego oraz na zapewnieniu równego dostępu do informacji.

Celem głównym współpracy Powiatu z organizacjami pozarządowymi jest poprawa jakości życia oraz pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców poprzez stwarzanie im możliwości i warunków do uczestnictwa w życiu publicznym.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

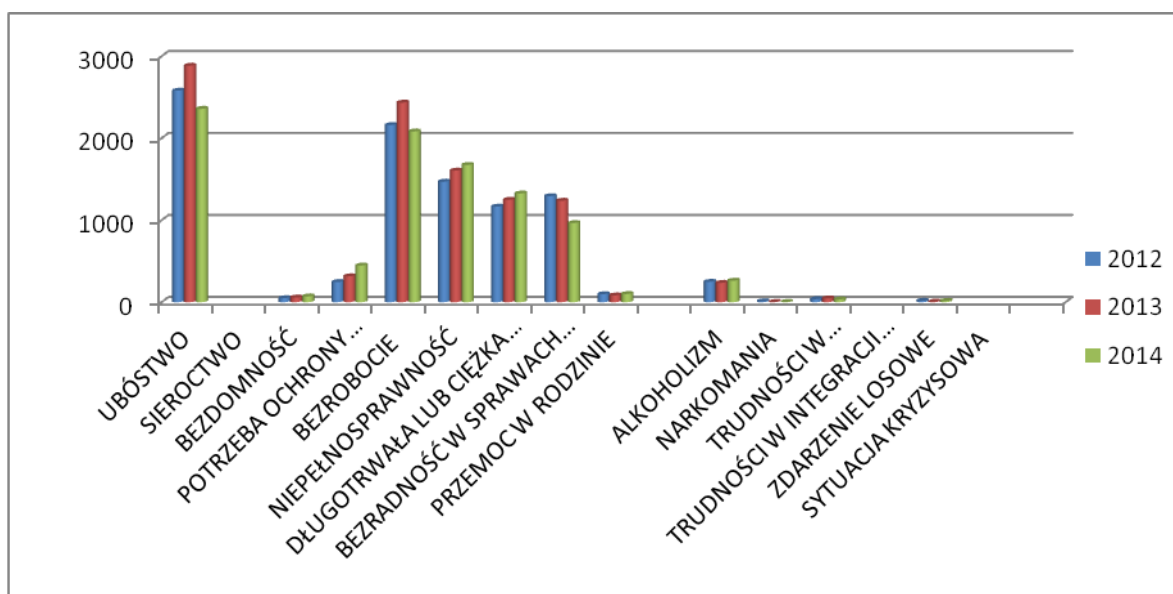
Na terenie powiatu chojnickiego jest zarejestrowanych 271 organizacji pozarządowych (stan na dzień 31.12.2014 r.). Liczne stowarzyszenia regularnie są autorami cyklicznych wydarzeń sportowych i kulturalnych.

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE CHOJNICKIM

Pomoc społeczna stanowi istotną dziedzinę polityki społecznej państwa, mającą na celu wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego osób i rodzin oraz udzielenia im pomocy w przypadku trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie przezwyciężyć przy wykorzystaniu własnych środków, możliwości i uprawnień. Obowiązek realizacji pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej w zakresie przewidzianym ustawą o pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jeden z wymienionych okoliczności: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

Wykres 2. Powody korzystania z pomocy społecznej w powiecie chojnickim

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Z analizy wynika, że głównym powodem ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W dalszej części diagnozy szerzej omówione zostaną najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy społecznej, a także ważne obszary działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

4.1 UBÓSTWO

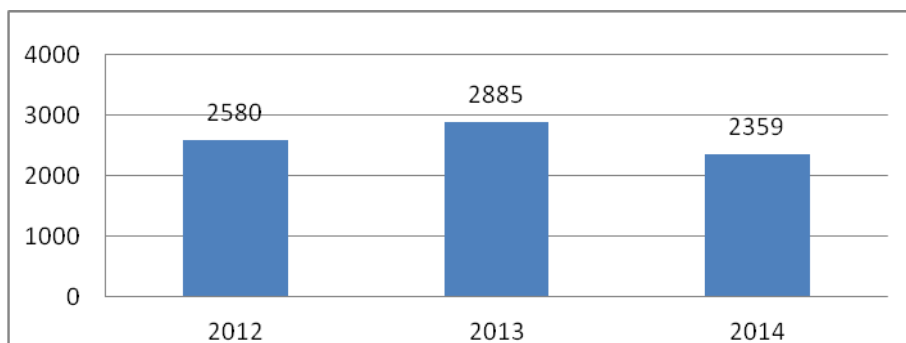
Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie dochodu rodziny lub osoby, nie przekraczającego tzw. minimum socjalnego. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej. Przyczyny ubóstwa dzielą się na trzy grupy:

- osobowe niezależne od człowieka (niepełnosprawność umysłowa lub fizyczna, długotrwała choroba, podeszły wiek, kiedy to ludzie nie mogą zapewnić sobie minimum egzystencji),
- subiektywne zależne od człowieka (postawy i cechy charakterologiczne takie jak: lenistwo, brak zasad, brak chęci do pracy i rozwoju, nieuczciwość, rozrzutność, nałogi),
- obiektywne, istniejące niezależnie od woli człowieka (bezrobocie, niskie wynagrodzenia za pracę).

Ubóstwo oprócz tego, że powoduje nie zaspokojenie podstawowych potrzeb egzystencjonalnych powoduje wiele ujemnych skutków społecznych. Stwarza problemy w uzyskaniu i utrzymaniu mieszkania, zmniejsza dostęp do oświaty, ogranicza dostęp do świadczeń zdrowotnych, wyklucza możliwość korzystania z dóbr kultury a także wzrost przestępczości. Jest też jednym z ważnych powodów alkoholizmu i narkomanii.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Wykres 3. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w latach 2012 – 2014

4.2 STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE CHOJNICKIM

4.2.1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz zróżnicowanie terytorialne

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chojnicach, w końcu grudnia 2014 r. wyniosła 6.348 osób i była niższa o 1.073 osoby (14,5%) w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego i o 1.237 osób (tj. 16,3%) w stosunku do roku 2012.

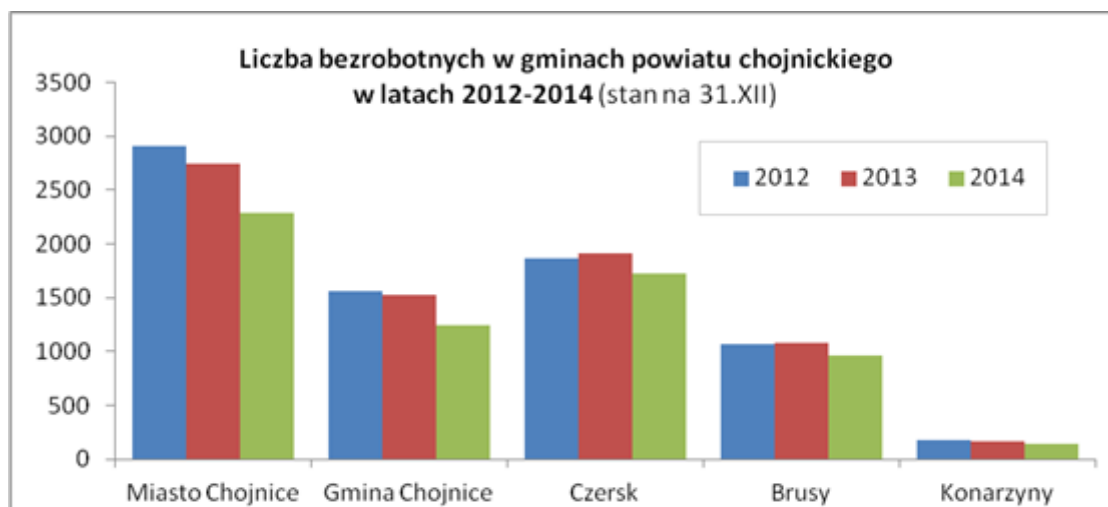
Tabela 5. Liczba bezrobotnych w gminach powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	31 grudnia 2012	31 grudnia 2013	31 grudnia 2014
Powiat ogółem	7.585	7.421	6.348
Miasto Chojnice	2.914	2.739	2.290
Gmina Chojnice	1.557	1.523	1.239
Czersk	1.864	1.917	1.720
Brusy	1.074	1.076	959
Konarzyny	176	166	140

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Wykres 4. Liczba bezrobotnych w gminach powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS.

W roku 2014, w stosunku do roku poprzedniego, odnotowano spadek zarówno liczby bezrobotnych kobiet o 579 (tj. 16,6%) jak i liczby zarejestrowanych mężczyzn o 494 osoby (tj. 12,6%). Natomiast w roku 2012, w ewidencji PUP Chojnice pozostawało odpowiednio o 589 kobiet (14,6%) i 648 mężczyzn (18,2%) więcej niż w końcu 2014 roku.

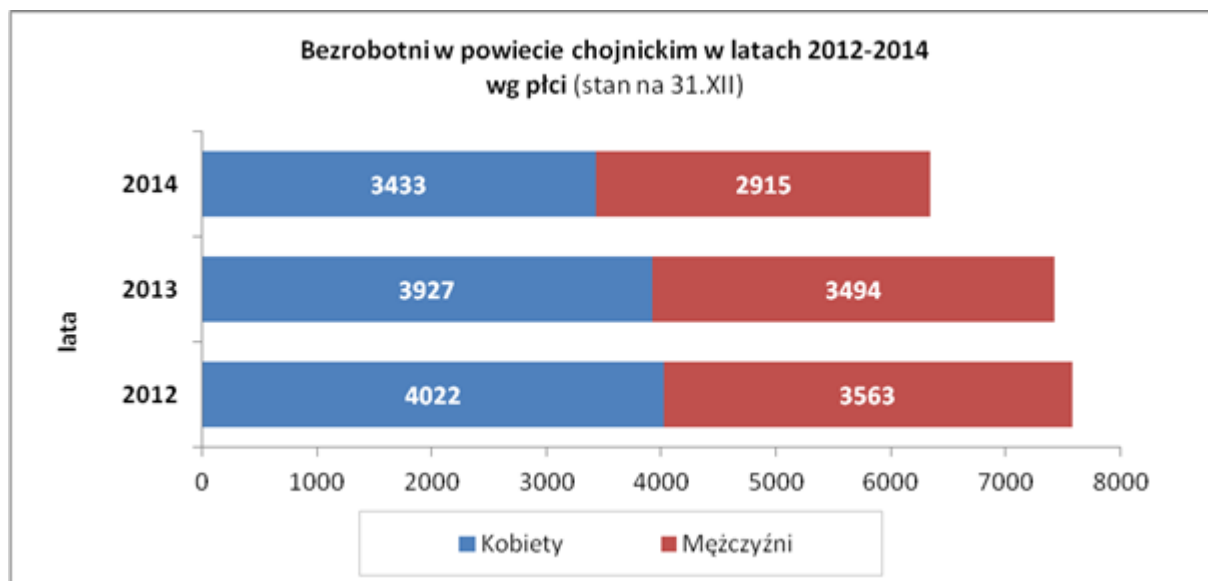
Tabela 6. Bezrobotni w powiecie chojnickim wg płci w latach 2012-2014

	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Ogółem	7.585	7.421	6.348
Kobiet	4.022	3.927	3.433
Mężczyzn	3.563	3.494	2.915

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Wykres 5. Bezrobotni w powiecie chojnickim wg płci w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

4.2.2 Stopa bezrobocia (tendencje)

Stopa bezrobocia to przedstawiana w procentach relacja pomiędzy liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych, a liczbą osób aktywnych zawodowo (to jest zdolnych w prawnie określonych warunkach do podjęcia pracy).

Ludność aktywna zawodowo są to osoby wykonujące pracę przynoszącą im dochód lub zarobek, a także bezpłatnie pomagające w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej – pracujący oraz osoby poszukujące pracy i zdolne do jej podjęcia – bezrobotni.

Tabela 7. Poziom i stopa bezrobocia powiatu chojnickiego na tle woj. pomorskiego i kraju w latach 2012-2014

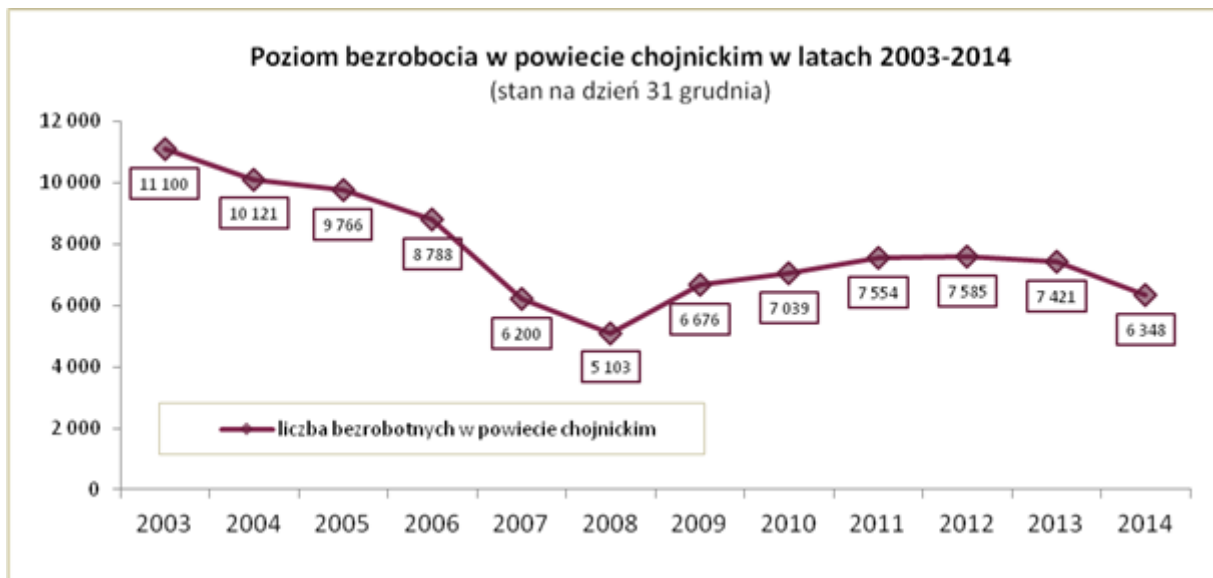
Stan na dzień:	Liczba bezrobotnych			Stopa bezrobocia (%)		
	Powiat	Województwo	Kraj	Powiat	Województwo	Kraj
31.12.2012	7.585	114.644	2.136.815	20,0	13,4	13,4
31.12.2013	7.421	114.148	2.157.883	19,4	13,2	13,4
31.12.2014	6.348	96.752	1.825.180	17,0	11,3	11,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS i danych GUS

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

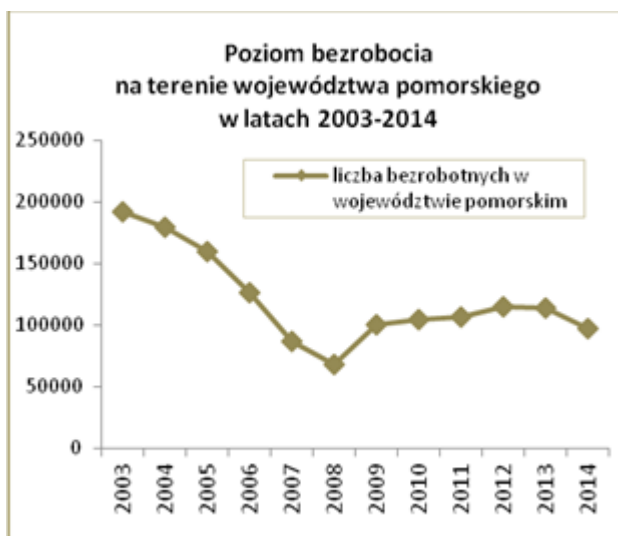
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

Wykres 6. Poziom i stopa bezrobocia powiatu chojnickiego na tle woj. pomorskiego i kraju w latach 2012-2014

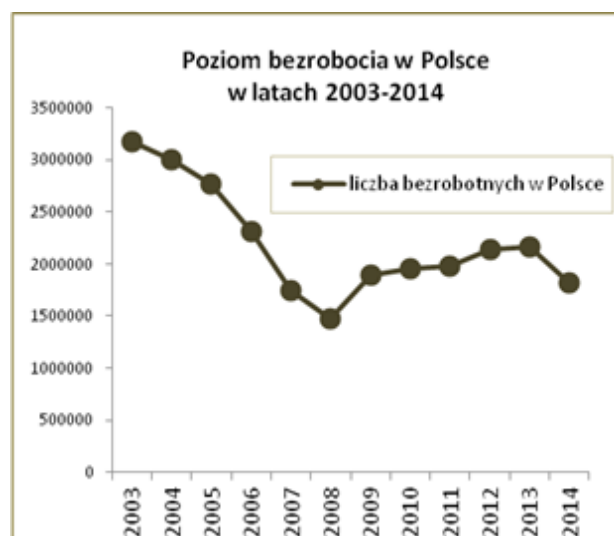

Na przełomie ostatnich 10-ciu lat poziom bezrobocia w powiecie chojnickim utrzymywał się na zróżnicowanym poziomie. Począwszy od 2003 roku najkorzystniejszą sytuację na rynku pracy powiatu chojnickiego odnotowano w 2008 roku, wówczas to liczba osób bezrobotnych osiągnęła najniższą wartość (5.103 osoby).

Wykres 7. Poziom bezrobocia na terenie

Wykres 8. Poziom bezrobocia w Polsce w województwa pomorskiego w latach 2003-2014

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak ilustrują powyższe wykresy poziom bezrobocia w powiecie chojnickim, województwie pomorskim oraz w skali całego kraju w latach 2003-2013 podlegał tym samym tendencjom. Lata 2003-2008 charakteryzował dość dynamiczny spadek poziomu bezrobocia. Przełom nastąpił w 2008 roku, kiedy to bezrobocie osiągnęło najniższą wartość, a kolejne cztery lata przyniosły załamanie pozytywnych trendów i wzrost liczby bezrobotnych. Rok 2013 odwrócił negatywne tendencje i przyniósł spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2012 roku, a rok 2014 to dalszy spadek bezrobocia.

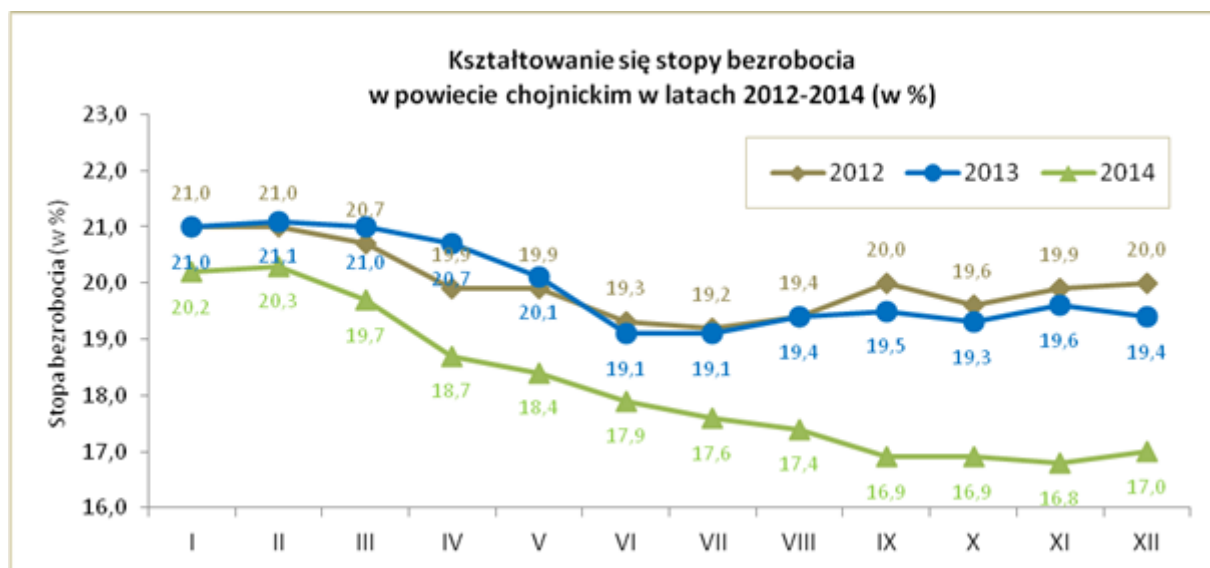
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim w latach 2012-2014 (w %)

	31.01	28.02	31.03	30.04	31.05	30.06	31.07	31.08	30.09	31.10	30.11	31.12
2012	21,0	21,0	20,7	19,9	19,9	19,3	19,2	19,4	20,0	19,6	19,9	20,0
2013	21,0	21,1	21,0	20,7	20,1	19,1	19,1	19,4	19,5	19,3	19,6	19,4
2014	20,2	20,3	19,7	18,7	18,4	17,9	17,6	17,4	16,9	16,9	16,8	17,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP Gdańsk

Główny Urząd Statystyczny dokonał korekty stopy bezrobocia za okres 31.12.2013-31.08.2014, wynikającej z ustalenia ostatecznej liczby pracujących poza rolnictwem indywidualnym.

Wykres 9. Kształtowanie się stopy bezrobocia w powiecie chojnickim w latach 2012-2014

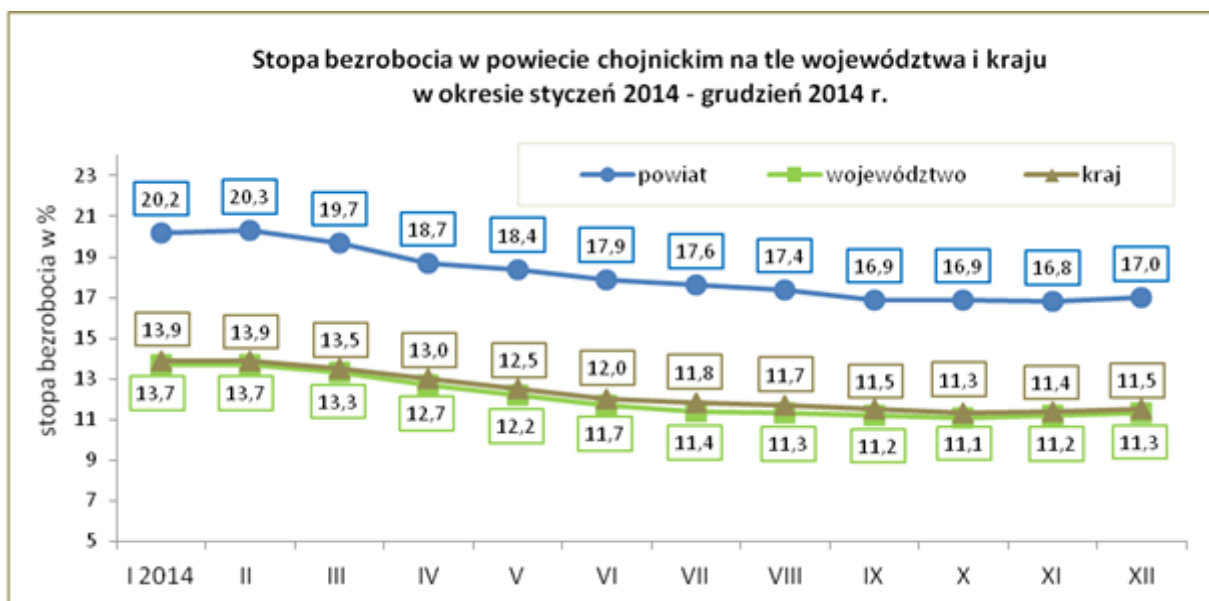

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim w 2014 roku kształtowała się na zróżnicowanym poziomie. Najwyższy poziom tego wskaźnika w badanym okresie odnotowano w pierwszych trzech miesiącach roku, natomiast miesiącami o najniższej stopie bezrobocia okazały się wrzesień, październik i listopad.

Wykres 10. Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim w 2014 roku na tle województwa i kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

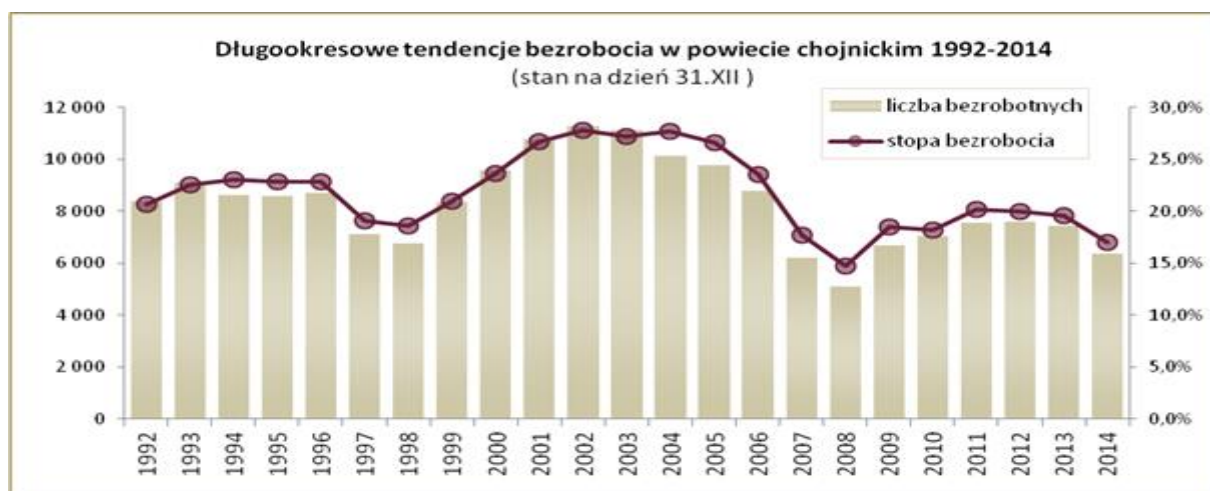
Tabela 9. Długookresowe tendencje bezrobocia w powiecie chojnickim 1992-2014 (wg stanu na dzień 31 grudnia)

Rok	Liczba bezrobotnych			Stopa bezrobocia
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	
1992	8.374	3.555	4.819	20,7%
1993	9.084	4.082	5.002	22,5%
1994	8.623	3.805	4.818	23,0%
1995	8.584	3.499	5.085	22,8%
1996	8.703	3.555	5.148	22,8%
1997	7.112	2.620	4.492	19,1%
1998	6.771	2.632	4.139	18,6%

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

1999	8.363	3.560	4.803	21,0%
2000	9.575	4.057	5.518	23,6%
2001	10.751	4.854	5.897	26,7%
2002	11.260	5.338	5.922	27,8%
2003	11.100	5.219	5.881	27,2%
2004	10.121	4.512	5.609	27,7%
2005	9.766	4.232	5.534	26,6%
2006	8.788	3.577	5.211	23,5%
2007	6.200	2.327	3.873	17,7%
2008	5.103	2.147	2.956	14,7%
2009	6.676	3.118	3.558	18,5%
2010	7.039	3.316	3.723	18,2%
2011	7.554	3.425	4.129	20,2%
2012	7.585	3.563	4.022	20,0%
2013	7.421	3.494	3.927	19,6%
2014	6.348	3.433	3.433	17,0%

Wykres 11. Długookresowe tendencje bezrobocia w powiecie chojnickim 1992-2014

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS i danych GUS

4.2.3 Bezrobocie kobiet

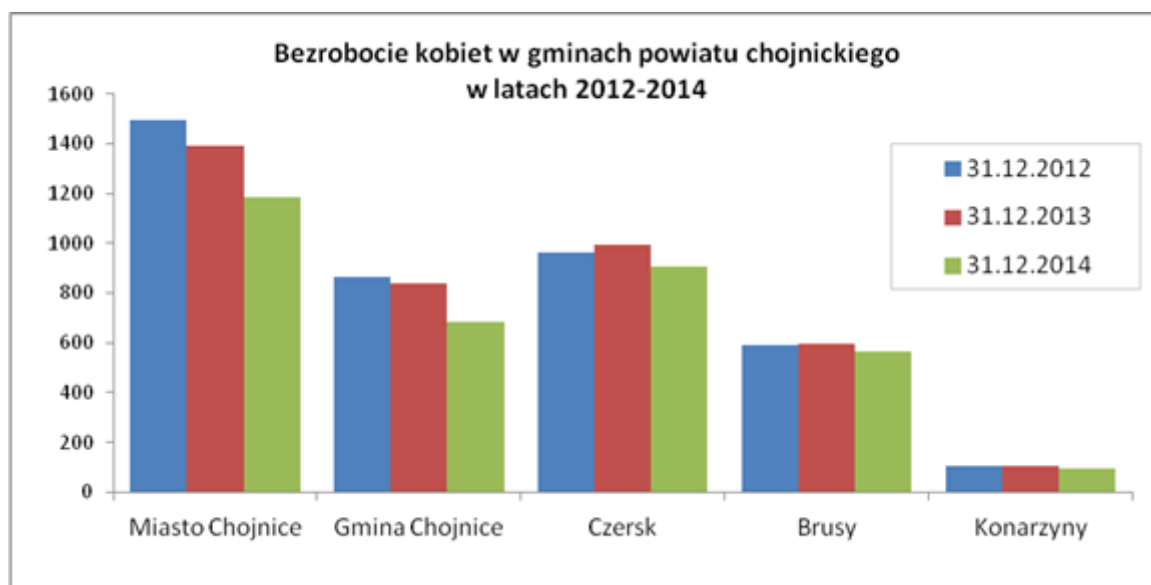
W końcu grudnia 2014 roku w ewidencji PUP Chojnice zarejestrowano 3.433 kobiety, które stanowiły 54,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w grudniu 2013 roku wskaźnik ten wynosił 52,9%, natomiast w 2012 roku – 49,1%).

Tabela 10. Bezrobocie kobiet wg gmin powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Powiat ogółem	4.022	3.927	3.433
Miasto Chojnice	1.495	1.392	1.184
Gmina Chojnice	864	837	685
Czersk	964	996	904
Brusy	592	596	567
Konarzyny	107	106	93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

Wykres12. Bezrobocie kobiet wg gmin powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

W ciągu roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych kobiet w powiecie chojnickim o 12,6% (494 osoby). W badanym okresie we wszystkich gminach powiatu chojnickiego odnotowano spadek liczby zarejestrowanych kobiet w stosunku do roku poprzedniego i tak: w mieście Chojnice o 14,9% (tj. 208 osób), w gminie Chojnice o 18,2% (tj. 152 osoby), w Czersku o 9,2% (tj. o 92 osoby), w Brusach o 4,9% (tj. 29 osób) oraz w Konarzynach o 12,3% (tj. 13 osób).

Pomimo spadku liczby zarejestrowanych kobiet bezrobotnych w powiecie chojnickim, nastąpił wzrost ich procentowego udziału w ogólnej populacji bezrobotnych w stosunku do 2013 roku o 1,2 punktu procentowego.

Również w stosunku do roku 2012, we wszystkich gminach powiatu chojnickiego, w końcu 2014 roku odnotowano spadek bezrobotnych kobiet.

4.2.4 Bezrobotna młodzież

Na koniec grudnia 2014 roku, zarejestrowanych było 1.358 osób do 25 roku życia (22,2% ogółu bezrobotnych). Dominującą grupą w tej populacji były kobiety – 757 osób (55,7% zarejestrowanej młodzieży).

W stosunku do roku 2013 odnotowano zarówno spadek liczby osób bezrobotnych do 25 roku życia o 292 osoby (tj. 17,7%), jak i procentowego udziału tej grupy do ogółu bezrobotnych o 0,8 punktu procentowego. Natomiast w stosunku do roku 2012 liczba osób w badanej grupie zmalała w 2014 r. o 608 osób (tj. 44,8%), a udział procentowy bezrobotnej młodzieży okazał się niższy o 1,8 p.p.

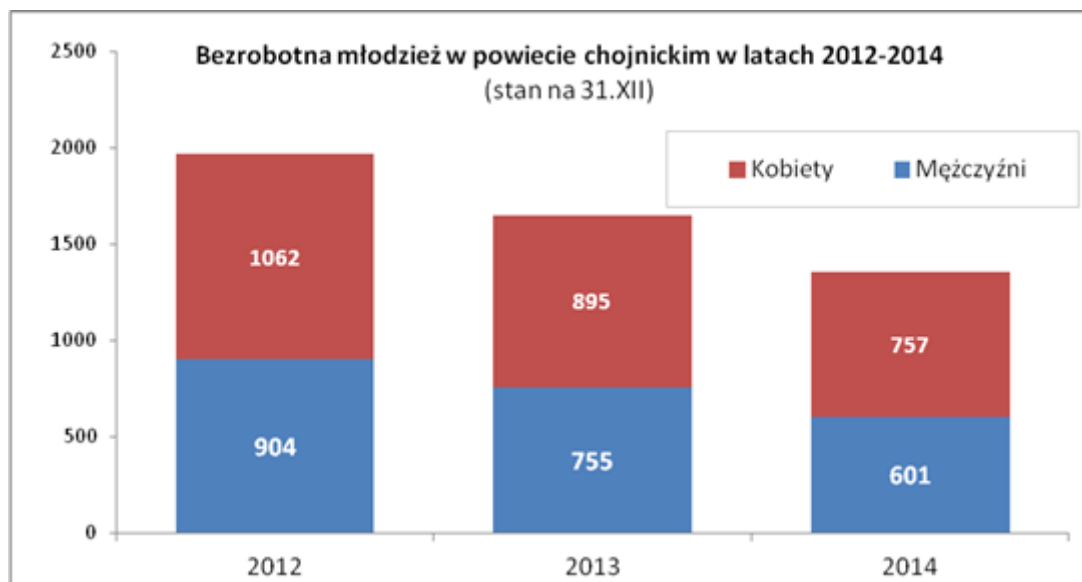
Tabela 11. Bezrobotna młodzież powiatu chojnickiego wg płci w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	Osoby bezrobotne		
	OGÓŁEM	Mężczyźni	Kobiety
31.12.2012	1.966	904	1.062
31.12.2013	1.650	755	895
31.12.2014	1.358	601	757

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Wykres 13. Bezrobotna młodzież powiatu chojnickiego wg płci w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

Tabela 1. Bezrobocie młodzieży powiatu chojnickiego wg gmin w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Powiat ogółem	1.966	1.650	1.358
Miasto Chojnice	636	484	374
Gmina Chojnice	410	347	271
Czersk	497	456	396
Brusy	370	318	283
Konarzyny	53	45	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

4.2.5 Osoby niepełnosprawne

W końcu 2014 roku w ewidencji bezrobotnych figurowało 351 osób niepełnosprawnych (w tym 158 kobiet). Grupa ta stanowiła 5,5% ogółu bezrobotnych. Z tej liczby, 58 osób pobierało zasiłek dla bezrobotnych (8,2% ogółu zarejestrowanych zasiłkobiorców).

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

W ciągu roku liczba niepełnosprawnych zmalała o 68 osób (tj. o 16,2%), podobnie jak ich udział w ogólnej populacji bezrobotnych, który okazał się niższy w stosunku do roku poprzedniego o 0,1 punktu procentowego.

Tabela 13. Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych wg wybranych cech w latach 2012-2014

Wyszczególnienie		Bezrobotni niepełnosprawni		
		31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Ogółem		416	419	351
Miejsce zamieszkania	Miasta	270	269	231
	Wieś	146	150	120
Płeć	Mężczyźni	215	220	193
	Kobiety	201	199	158
Stopień niepełnosprawności	znaczny	11	14	12
	umiarkowany	160	167	156
	lekki	245	238	183
Poziom wykształcenia	wyższe	11	12	18
	policealne i średnie zawodowe	94	93	61
	średnie ogólnokształcące	30	34	34
	zasadnicze zawodowe	171	196	164
	gimnazjalne i poniżej	110	84	74

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS

4.3 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA

Pojawienie się grupy osób z dysfunkcjami zdrowotnymi powodującymi w konsekwencji niepełny udział w życiu społecznym dało przyczynę do zastanowienia się nad zagadnieniem niepełnosprawności.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

W każdym społeczeństwie istnieje pewien procent osób, które z przyczyn dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku chorób, wypadków czy też nieprawidłowych warunków życia nie mają pełnej sprawności fizycznej lub psychicznej.

Osoby te określa się najczęściej terminem „ludzie niepełnosprawni” rozumiejąc niepełnosprawność jako czasowe lub trwałe obniżenie sprawności psychofizycznych funkcji organizmu.

Istotną rolę w ujednoliceniu terminologii związanej z niepełnosprawnością odgrywa Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), która opracowała w 1980 roku **Międzynarodową Klasyfikację Uszkodzeń, Niepełnosprawności i Upośledzeń (ICIDH)**. Klasyfikacja definiowała niepełnosprawność, *jako wszelkie, wynikające z uszkodzenia ograniczenia lub brak zdolności wykonywania czynności na poziomie uważanym za normalny dla człowieka. Klasyfikacja terminem uszkodzenie określa wszelką utratę lub wadę struktury anatomicznej narządów i (lub) ich czynności fizycznych czy psychicznych.* Natomiast termin upośledzenie oznaczał *niekorzystną (gorszą) sytuację osoby, będącą wynikiem uszkodzenia lub niepełnosprawności polegającą na ograniczeniu lub uniemożliwieniu wypełniania ról, które uważane są za normalne pod względem płci, wieku, czynników kulturowych i społecznych.*

Definicja ta podkreślała problemy zdrowotne osób niepełnosprawnych oraz brak aspektów środowiskowych i kulturowych związanych z niepełnosprawnością. Spowodowało to kolejne dyskusje nad zdefiniowaniem pojęcia niepełnosprawności.

W 2001 roku powstała **Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania Niepełnosprawności** (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF), w której model medyczny został uzupełniony modelem psychospołecznym. Z określeniem niepełnosprawności wiąże się więc nie tylko model medyczny (indywidualny) ale i model psychospołeczny.

Model medyczny traktuje problemy osób niepełnosprawnych, jako bezpośredni skutek choroby czy urazu.

Model psychospołeczny wskazuje zarówno na ograniczenia środowiskowe jak i bariery społeczne, ekonomiczne czy fizyczne.

Według Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia istotę niepełnosprawności stanowi odchylenie od normalnego poziomu funkcjonowania w trzech obszarach:

- biologicznym – poprzez zniesienie, ograniczenie lub zaburzenie przebiegu czynności organizmu na skutek uszkodzenia jego narządów;

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- indywidualnym – poprzez ograniczenie aktywności i działania w podstawowych sferach życia osobistego;
- społecznym – poprzez ograniczenie uczestnictwa w życiu społecznym swojego środowiska.

Niepełnosprawność jest zjawiskiem bardzo złożonym, a osoby niepełnosprawne są grupą bardzo zróżnicowaną pod względem rodzaju i stopnia niepełnosprawności, jak też płci, wieku, wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.

Niepełnosprawność więc, jest pojęciem ewoluującym i wynika z interakcji pomiędzy osobami z dysfunkcją, a barierami wynikającymi z postaw ludzkich i środowiskowymi uwarunkowaniami, które utrudniają tym osobom pełny udział w życiu społecznym na zasadzie równości z innymi osobami (preambuła Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych).

W Polsce mamy orzecznictwo do celów rentowych, gdzie orzeczenia wydawane są przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także komisje podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz do celów poza rentowych przez powiatowe/miejskie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Orzekanie o niepełnosprawności rozpoczęło swoje funkcjonowanie z dniem 1 września 1997 roku w oparciu o znowelizowane przepisy ustawy z dnia 9 maja 1991 roku *o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych*. Od 1 stycznia 1998 roku realizowane jest w oparciu o postanowienia ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*. Szczegółowe zasady orzekania o niepełnosprawności regulują przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w *sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia* i rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w *sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności*.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* prowadzone jest postępowanie orzecznicze mające na celu ustalenie:

- niepełnosprawności osób w wieku do 16 roku życia;
- stopnia niepełnosprawności osób po 16 roku życia;

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- wskazań do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów i wynikających z tego ograniczeń funkcjonalnych stosownie do naruszenia sprawności organizmu.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Orzekanie o niepełnosprawności nie jest oceną stanu zdrowia osoby orzekanej lecz oceną ograniczeń w możliwości jej funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym – będących następstwem naruszenia sprawności organizmu.

Prawnym potwierdzeniem niepełnosprawności pozwalającym na zaliczenie do osób niepełnosprawnych jest orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

- dzieci do 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych;
- osoby, które ukończyły 16 rok życia są zaliczane do stopni niepełnosprawności
 - znacznego,
 - umiarkowanego,
 - lekkiego.

W Polsce według danych uzyskanych podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 roku prawnie potwierdzoną niepełnosprawność stanowiło 66,8 % osób niepełnosprawnych, natomiast odsetek osób niepełnosprawnych biologicznie wyniósł 33,3 %. Należy zwrócić uwagę również na to, iż uzyskane dane są niedoszacowane, ponieważ 1,5 mln respondentów odmówiło odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności.

Od 2006 roku wdrażany jest Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN), co oznacza, że dopiero za kilka lat będzie możliwe precyzyjne określenie liczby osób z niepełnosprawnościami. System ten wymaga także zmian w zakresie zbierania danych dotyczących sytuacji socjalnej osób niepełnosprawnych, aby można było wykorzystać takie informacje w procesie planowania działań lokalnych na rzecz tej grupy mieszkańców.

W powiecie chojnickim wydawaniem orzeczeń zajmuje się Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Biorąc pod uwagę dane uzyskane z powiatowego zespołu w

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Chojnicach, liczba składanych wniosków w przeciągu ostatnich trzech lat obrazuje poniższa tabela.

Tabela 14. Dane dotyczą liczby składanych wniosków w latach 2012-2014 dla osób powyżej 16-g r. ż. i poniżej 16-go r. ż.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności	2570	2327	2439
Wnioski o ustalenie niepełnosprawności	645	628	613
RAZEM	3215	2955	3052

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Chojnicach

W 2012 roku złożono **2570** wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności, w roku kolejnym **2327**, natomiast w roku 2014 było **2439**.

W 2012 roku: z ogółu 2570 wniosków osób po 16 roku życia najwięcej złożonych zostało dla celów:

- Zasiłek pielęgnacyjny - **961** wniosków co stanowiło **37,4 %** ogółu,
- Odpowiednie zatrudnienie - **670** co stanowiło **26 %** ogółu,
- Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia - **474** wniosków co stanowiło **18,4%** ogółu.

W 2013 roku: z ogółu 2327 wniosków osób po 16 roku życia najwięcej złożonych zostało dla celów:

- Zasiłek pielęgnacyjny - **895** wniosków co stanowiło **38,5 %** ogółu,
- Odpowiednie zatrudnienie - **630** co stanowiło **27 %** ogółu,
- Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia - **457** wniosków co stanowiło **19,6 %** ogółu.

W 2014 roku: z ogółu 2439 wniosków osób po 16 roku życia najwięcej złożonych zostało dla celów:

- Zasiłek pielęgnacyjny - **738** co stanowiło **30,2 %** ogółu,
- Odpowiednie zatrudnienie - **659** co stanowiło **27 %** ogółu,
- Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia - **532** wniosków co stanowiło **21,8 %** ogółu.

Jeśli weźmiemy pod uwagę ilość składanych wniosków dla osób poniżej 16-go roku życia to:

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

W roku 2012 złożono **645** wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności w 2013 - **628** a w 2014 – **613**.

Głównym celem było uzyskanie:

- **Zasilku pielęgnacyjnego**

W 2012 roku było to **543** wniosków co stanowiło **84,2 %** ogółu,

W 2013 – **509** co stanowiło **81 %** ogółu,

W 2014 - **414** co stanowiło **67,5 %** ogółu.

- **Świadczenia pielęgnacyjnego**

W 2012 – **98** wniosków co stanowiło **15,2 %** ogółu,

W 2013 – **115** wniosków co stanowiło **18.3 %** ogółu,

W 2014 – **82** co stanowiło **13,4 %** ogółu .

Natomiast liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2012-2014 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15.Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2012-2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Liczba wydanych orzeczeń zaliczających do stopnia niepełnosprawności	2363	2188	2019
- w tym kobiety	1274	1073	1013
- w tym mężczyźni	1089	1115	1006
Liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności	932	750	592
Liczba osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	960	1024	987
Liczba osób z lekkim stopniem niepełnosprawności	471	414	440

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Chojnicach

Wyniki uzyskane na jej podstawie obrazują nam, iż wśród osób uzyskujących orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w roku 2012 kobiety – stanowiły 53,9 % ogółu osób, a mężczyźni 46 % ogółu. W roku 2013 kobiety – stanowiły 49 % ogółu osób, a mężczyźni 50,9 % ogółu, a w 2014 kobiety – stanowiły 50,2 % ogółu osób a mężczyźni 49,8 % ogółu.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

W odniesieniu do stopni niepełnosprawności to nastąpiła pewna różnica dotycząca ilości osób z poszczególnymi stopniami. Można tutaj zauważyć, iż największą grupą są osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i tak odpowiednio w roku 2012 – **960** osób, które stanowiły 40,6 % ogółu, 2013 to już **1024** osób, które stanowiły 46,8 % ogółu, a 2014 – **987** osób, które stanowiły 48,8 % ogółu.

Liczba osób orzekanych poniżej 16-go roku życia według danych uzyskanych z powiatowego zespołu w latach 2012-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2012-2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności	651	602	617
- w tym orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	555	530	525
- w tym orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	92	66	88
- inne	4	6	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Chojnicach

W 2012 roku wydano **651** orzeczeń, w 2013 było ich **602**, natomiast **617** w 2014 roku. Jak widać na podstawie tabeli nr 16 liczba osób zaliczonych do osób niepełnosprawnych to w roku 2012 – 555 co stanowiło 85,2 .% ogółu osób orzekanych, 2013 – **530** co stanowiło 88 % ogółu osób orzekanych i 2014 – 525 co stanowiło 85 7% ogółu osób orzekanych.

Podstawowym wykładnikiem i narzędziem realizacji polityki społecznej na rzecz ludzi niepełnosprawnych jest wsparty odpowiednią infrastrukturą legislacyjno-instytucjonalną proces rehabilitacji leczniczej, psychologicznej, społecznej i zawodowej. Rehabilitacja ta obejmuje rozmaite formy wsparcia wspomagające osoby niepełnosprawne w wypełnianiu przypisanych im ról społecznych, takie jak: poradnictwo społeczne, prawne i psychologiczne oraz edukację i przygotowanie zawodowe wraz z tworzeniem miejsc pracy, a także umożliwiające samodzielną lokomocję, komunikowanie się z otoczeniem i prowadzenie niezależnego, codziennego życia. Osobom niepełnosprawnym przysługują takie same prawa

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

jak innym pełnosprawnym obywatelom w tym samym wieku (między innymi prawa cywilne i polityczne), a zwłaszcza przysługuje im prawo do poszanowania ludzkiej godności. Przysługują im prawa do środków umożliwiających osiągnięcie samodzielności, do opieki medycznej, psychologicznej i usprawniającej, do nauki, szkolenia i różnych form przygotowania zawodowego oraz rehabilitacji. Osoby niepełnosprawne mają prawo do ekonomicznego i społecznego zabezpieczenia, życia na odpowiednim poziomie. Istotnym prawem jest prawo do uzyskania zatrudnienia.

Zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach i Powiatowy Urząd Pracy na podstawie Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Tabela 17. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych w powiecie chojnickim

NAZWA ZADANIA	2012		2013		2014	
	liczba	kwota	liczba	Kwota	liczba	Kwota
Sport, kultura, rekreacja, turystyka	30	44 605	20	29 864	22	37 834
Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny	1525	508 282	1577	348 320	1622	417 177
Turnusy rehabilitacyjne	437	365 778	248	187 649	319	249 118
Bariery architektoniczne	29	105 643	28	101 628	33	121 729
Bariery techniczne	47	89 698	52	100 445	57	118 175
Bariery w komunikowaniu	217	340 423	8	12 800	118	185 571
Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej	7	240 800	3	100 000	1	28 000

Źródło: dane z PCPR w Chojnicach

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Powyższe dane ukazują liczbę osób niepełnosprawnych objętych pomocą w zakresie rehabilitacji społecznej realizowanej przez PCPR w Chojnicach oraz kwoty dofinansowań udzielonych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Najwięcej osób korzysta z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Liczba chętnych wzrasta z każdym rokiem. Wystąpiła ta sama tendencja wzrostowa. Duża liczba osób korzysta także z likwidacji barier w komunikowaniu, technicznych i architektonicznych. Ogromnym zainteresowaniem cieszy się też dofinansowanie dla organizacji pozarządowych do sportu, kultury i rekreacji. Liczba osób objętych pomocą w zakresie rehabilitacji społecznej wzrasta z każdym rokiem.

Istotną rolę w systemie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, zwłaszcza osób młodych, odgrywają usługi udzielane w warsztacie terapii zajęciowej. Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja tego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania : umiejętności wykonywania czynności dnia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym lub podjęcie pracy. Działalność Warsztatu współfinansowana jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na terenie Powiatu Chojnickiego działają 3 warsztaty terapii zajęciowej (Chojnice, Brusy, Czersk). Rehabilitacja odbywa się zgodnie z indywidualnym programem, którego celem jest poprawa i rozwój kondycji fizycznej i psychicznej uczestników, aktywizacja i przygotowanie do życia w społeczeństwie, również do podjęcia pracy. Terapia prowadzona jest w zakresie samoobsługi i czynności dnia codziennego, pokonywania trudności związanych z radzeniem sobie w różnych skomplikowanych sytuacjach.

Długotrwała choroba, definiowana również jako choroba przewlekła to jedna z bardzo częstych przyczyn trudnej sytuacji życiowej osoby i rodziny. Dysfunkcja ta dotyczy bezpośrednio przede wszystkim osób starszych, choć zdarzają się przypadki chorób u ludzi w średnim wieku czy młodych. Długotrwała choroba to „(...) dolegliwość bądź stan patologiczny, który utrzymuje się przez dłuższy czas i który będzie trwał nadal ... do głównych cech choroby przewlekłej należą: długotrwałość, łagodniejszy niż w stanie ostrym

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

przebieg, pogorszenie sprawności pacjenta, nieodwracalność zmian patologicznych i niepomyślne rokowania, a także następstwa psychospołeczne; osoby chorujące przewlekłe wymagają długotrwałej opieki lekarskiej, pielęgniarskiej i/ lub rehabilitacji.”¹⁷ Przyjmuje się, że długotrwała choroba musi trwać co najmniej 6 miesięcy. Zaświadczenie o istnieniu długotrwałej lub ciężkiej choroby wydaje lekarz.

Nie ma okresu w życiu człowieka, w którym nie byłby narażony na utratę zdrowia. Powody utraty zdrowia są różne. Czasem choroby są skutkiem niedbałości o własne zdrowie, czasami efektem sytuacji i warunków życia w rodzinie, często jednak pojawiają się w okresie starości. Zauważyć trzeba, że starość nie jest chorobą, choć zdrowie w tym okresie życia człowieka bywa coraz słabsze. W wieku powyżej 85 lat, od 80% do 90% ludzi wymaga pomocy i opieki bardzo często codziennej – w zaspokajaniu potrzeb podstawowych. Procesu starzenia się społeczeństwa nie można zahamować ale można rozpocząć edukację oraz wypełnić życie satysfakcjonującą aktywnością społeczną. Aktywność jest czynnikiem najskuteczniej hamującym starcze zniedołężnienie i zapewnia samodzielność. Pomoc i opiekę powinna świadczyć rodzina. Choć czasami choroba dezorganizuje życie rodziny i wtedy potrzebne jest jej wsparcie socjalne i psychologiczne. Jednak kiedy rodziny nie ma lub kiedy rodzina nie może, a czasem nie chce, opiekować się chorą osobą – niezbędne jest organizowanie opieki przez pomoc społeczną.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Tabela 18. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	155	163	164
Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z usług opiekuńczych	115	117	119

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS powiatu chojnickiego

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę taką kieruje się do DPS-u odpowiedniego typu (wyróżnia się domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekle somatycznie chorych, osób przewlekle psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób niepełnosprawnych fizycznie), jak najbliżej jej miejsca zamieszkania, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego.

Na terenie Powiatu Chojnickiego działa Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych. Organem prowadzącym jest Zarząd Powiatu Chojnickiego, który decyzją Wojewody Pomorskiego nr 24/2006 z dnia 29 listopada 2006 r. otrzymał bezterminowe pozwolenie na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej przeznaczonego dla 104 osób przewlekle psychicznie chorych. Oznacza to, że zostały spełnione warunki świadczenia usług na poziomie obowiązującego standardu, określonego w art. 55 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej. Powyższa decyzja została zmieniona decyzją nr PS-IV.9423.2.2.2012 z dnia 2 kwietnia 2012 r., na mocy której Dom Pomocy Społecznej w Chojnicach posiada 108 miejsc dla mieszkańców przewlekle psychicznie chorych.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Tabela 19. Liczba mieszkańców z powiatu chojnickiego w latach 2012 – 2014

2012	2013	2014
36	35	35
33,3 % ogółu	32,4 % ogółu	32,4 % ogółu

Źródło: Sprawozdanie PCPR Chojnice 2012 r., 2013 r., 2014 r.

4.4 WSPARCIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu to system zaplanowanych działań, które mają pomóc przywrócić takim rodzinom zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Działania te wspomagają rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, w taki sposób, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w pieczy zastępczej.

Rodziny zagrożone kryzysem są stale monitorowane przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników medycznych i inne instytucje, w tym także – w razie potrzeby – przez Policję i kuratorów sądowych. Pomoc rodzinie realizowana jest w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, pomocy prawnej oraz organizowania spotkań dla rodzin, w tym grup wsparcia. Pomocą służą asystenci rodziny, rodziny wspierające oraz placówki wsparcia dziennego.

Poniższa tabela określa liczbę rodzin objętych opieką asystenta rodziny oraz liczbę dzieci w tych rodzinach, które są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej. Dane uzyskano z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu za lata 2012 - 2014

Tabela 20. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2012 – 2014

Lp	Gmina	Liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem						
		2012		2013		2014		Główne przyczyny przydzielenia asystenta rodziny
		Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach	
1.	Miasto Chojnice	7	19	20	48	26	61	- przemoc,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

2.	Gmina Chojnice	6	28	21	83	18	66	- alkoholizm, - bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, - konflikty rodzinne, - bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych
3.	Czersk	36	96	116	308	62	175	
4.	Brusy	4	9	4	11	6	23	
5.	Konarzyny	0	0	0	0	6	12	
Ogółem		53	152	161	450	118	337	

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Chojnicach na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Jak wynika z powyższych danych główną przyczyną objęcia rodzin wsparciem asystenta rodziny jest: przemoc, alkoholizm, bezradność w prawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jak również konflikty rodzinne.

Tabela 21. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny w latach 2012 - 2014

Lp.	Gmina	Liczba asystentów rodziny		
		2012	2013	2014
1.	Miasto Chojnice	1	2	2
2.	Gmina Chojnice	3	3	1
3.	Czersk	3	5	5
4.	Brusy	1	1	2
5.	Konarzyny	0	0	1
Ogółem		8	11	11

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Chojnicach na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Powyższe dane wskazują na wzrost liczby zatrudnionych asystentów rodziny w poszczególnych gminach. Od 2013 r. pracuje 11 asystentów w powiecie.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Ma ona charakter czasowy. Zapewnia:

1. czas potrzebny na pracę z rodziną biologiczną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub - gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;
2. przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów

z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

3. zaspokojenie potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych dziecka.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza i rodzinny dom dziecka.

W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub gdy władza ta została im ograniczona. Jest to więc forma pomocy dziecku w przypadku niemożności zapewnienia mu opieki i wychowania przez rodziców biologicznych.

Rodzinna pieczę zastępcza

Formami rodzinnej pieczy zastępczej w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są:

- ❖ **rodziny zastępcze spokrewnione** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- ❖ **rodziny zastępcze niezawodowe** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- ❖ **rodziny zastępcze zawodowe** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),

a wśród nich: pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego oraz specjalistyczna.

- ❖ **rodzinny dom dziecka** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka; może w nim przebywać łącznie 8 dzieci, oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając pieczy zastępczej).

Tabela 22. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w latach 2012-2014 w powiecie chojnickim (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka	2012	2013	2014
Spokrewnione	61	63	63

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Niezawodowe	60	58	53
Zawodowe	4	3	3
Zawodowe specjalistyczne	5	4	5
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
Rodzinne domy dziecka	7	8	9
Ogółem	138	137	134

Źródło: Sprawozdanie z PCPR w Chojnicach

Tabela 23. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w latach 2012 - 2014 powiecie chojnickim (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	2012	2013	2014
Spokrewnione	78	79	76
Niezawodowe	83	78	72
Zawodowe	18	8	13
Zawodowe specjalistyczne	8	8	9
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
Rodzinne domy dziecka	43	49	50
Ogółem	231	223	221

Źródło: Sprawozdanie z PCPR w Chojnicach

Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka jak i dzieci w nich przebywających utrzymuje się od kilku lat na podobnym poziomie.

Tabela 24. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2014

	2012	2013	2014
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	14	27	23

Źródło: Dane z PCPR w Chojnicach

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Powyższe zestawienie wskazuje na tendencję wzrostową ilości dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej. W 2013 r. nastąpił znaczny wzrost liczby umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i takie zjawisko utrzymuje się nadal.

Tabela 25. Dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (do 18 roku życia)
w latach 2012 - 2014

Powody opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej	2012	2013	2014
Powrót do rodziny naturalnej	3	8	8
Umieszczenie w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej	5	12	1
Adopcja	6	5	8
Umieszczenie w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	0	4	6
Usamodzielnienie	24	11	6
Inne	0	2	1

Źródło: Dane z PCPR w Chojnicach

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli tendencją wzrostową jest adopcja dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym również adopcje zagraniczne. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach współpracuje z Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Gdańsku i zgłasza każde dziecko, którego rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. Wzrasta również ilość dzieci, które wracają do rodziny naturalnej. Z pewnością wynika to z zaangażowania gmin do pracy z rodzinami na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na rodzinną pieczę zastępczą w latach 2012 - 2014 prezentuje poniższa tabela:

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Tabela 26. Środki finansowe przeznaczone na rodzinną pieczę zastępczą w latach 2012 – 2014

Rok	Środki finansowe dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka
2012	2 798 973
2013	2 725 133
2014	2 797 082

Źródło: Dane z PCPR w Chojnicach

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej ponosi wydatki na jego utrzymanie w łącznej kwocie świadczeń przysługujących danej rodzinie zastępczej, rodzinnemu domowi dziecka. Koszty finansowania dzieci z terenu powiatu chojnickiego przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w latach 2012 - 2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Koszty finansowania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem w latach 2012-2014 (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Rok	Koszty finansowania dzieci z terenu powiatu chojnickiego przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów
2012	96 473 - 11 dzieci
2013	104 480 - 8 dzieci
2014	94 977 - 7 dzieci

Źródło: Dane z PCPR w Chojnicach

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej obowiązek współfinansowania pobytu każdego dziecka w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej i latach następnych.

Koszty finansowania przez gminy pobytu rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka na terenie powiatu chojnickiego latach 2012 – 2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Koszty finansowania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej przez gminy w latach 2012 - 2014

Rok	Koszty finansowania dzieci przez gminy powiatu chojnickiego					
	Miasto Chojnice	Gmina Chojnice	Brusy	Czersk	Konarzyny	Razem
2012	27 599	496	517	14 865	-	43 477
2013	91 923	3 887	2 006	55 223	-	153 039
2014	165 003	8 949	4 718	107 109	93	285 779

Źródło: Dane z PCPR w Chojnicach

Instytucjonalna piecza zastępcza

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej wyróżnia:

- placówki opiekuńczo - wychowawcze,
- regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze dzieli się na placówki opiekuńczo – wychowawcze typu:

- socjalizacyjnego,
- interwencyjnego,
- specjalistycznego – terapeutycznego,
- rodzinnego.

Na terenie powiatu chojnickiego nie funkcjonują obecnie placówki opiekuńczo-wychowawczej.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Na mocy postanowień sądu dzieci umieszczane są w placówkach opiekuńczo – wychowawczych prowadzonych na terenie innych powiatów. Powiat chojnicki ponosi koszty utrzymania dzieci umieszczonych w placówkach.

Tabela 29. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza powiatem w latach 2012-2014 (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Powiat	2012	2013	2014
człuchowski	12	15	8
kościerski	2	2	0
nakielski	2	2	2
wągrowiecki	1	1	0
tucholski	1	3	3
bytowski	1	0	0
Wejherowo	0	1	1
Chelmno	1	1	0
Ogółem liczba umieszczonych dzieci	20	25	14

Źródło: Dane z PCPR w Chojnicach

Tabela 30. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2014

	2012	2013	2014
Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	11	2	2

Źródło: Dane z PCPR w Chojnicach

Powiat chojnicki na mocy zawartych porozumień ponosił koszty utrzymania ww. dzieci w placówkach w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Tabela 31. Koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych poza powiatem w latach 2012 – 2014

	2012	2013	2014
Koszt utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych	468 645	812 606	645 888

Źródło: Dane z PCPR w Chojnicach

Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

Osoba, która osiągnęła pełnoletność w pieczy zastępczej oraz placówkach, takich jak: dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, jako „osoba usamodzielniana” zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez przyznanie pomocy:

- na kontynuowanie nauki,
- na usamodzielnienie,
- na zagospodarowanie.

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia,
- a także zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Tabela 32. Ilościowy wykaz pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej korzystających ze świadczeń w latach 2012 - 2014

Rok	Rodziny zastępcze			Placówki		
	Kontynuacja nauki	Usamodzielnienia	Pomoc na zagospodarowanie	kontynuacja nauki	Usamodzielnienia	Pomoc na zagospodarowanie
2012	41	8	14	10	7	6
2013	50	6	17	8	4	2
2014	53	9	7	7	2	1

Źródło: Sprawozdanie z PCPR w Chojnicach

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu we własnym zakresie mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Ponadto osoby te cechują się często biernością, niechęcią od zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niską motywacją do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te w istotny sposób utrudniają realizację programów usamodzielnienia. Dlatego celowe jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiającą młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

Od 2009 r. w powiecie chojnickim funkcjonuje mieszkanie chronione dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W mieszkaniu jest 6 miejsc. Wychowankowie ponoszą częściowe koszty z tytułu użytkowania mieszkania. Opłata ta jest ustalana w zależności od sytuacji dochodowej wychowanka.

Tabela 33. Funkcjonowanie mieszkania chronionego w latach 2012 - 2014

	2012	2013	2014
Ilość wychowanków przebywających w mieszkaniu chronionym	4	5	6
Koszt utrzymania mieszkania chronionego	20 648	20 569	22 753

Źródło: Dane z PCPR w Chojnicach

4.5 PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji Światowej Organizacji Zdrowia uzależnienie jest to „psychiczny a niekiedy fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancją. charakteryzujący się zmianami zachowania i innymi reakcjami, do których należy konieczność przyjmowania substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczenia jego wpływu na psychikę, a niekiedy aby uniknąć przykrych objawów towarzyszących brakowi substancji.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Upraszczaając – uzależnienie to nabyta silna potrzeba wykonywania określonej czynności lub zażywania określonej substancji. Potocznie definicja ta odnosi się do narkotyków, alkoholu czy leków, jednak termin ten ma szersze znaczenie. Uzależnienie jest postępującym procesem chorobowym polegającym na zdominowaniu psychiki, a często również fizjologii człowieka przez pragnienie zażycia substancji psychoaktywnej bądź wykonania czynności uznanej za nagradzającą. Wraz z rozwojem choroby człowiek zaczyna potrzebować ich, aby funkcjonować na normalnym poziomie, zaś abstynencja powoduje znaczne cierpienie.

Najbardziej powszechnym uzależnieniem jest uzależnienie od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z poważniejszych problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia dla wielu osób i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia.

Nadużywanie alkoholu sprzyja powstawaniu różnych problemów, w tym przestępczości. Według danych Komendy Powiatowej Policji w Chojnicach liczba przestępstw drogowych popełnionych pod wpływem alkoholu (ogólnie) utrzymuje się na wysokim poziomie i tak w roku 2012 odnotowano ich 150, w 2013 - 171, w 2014 – 204.

Dane policyjne wskazują również na wysoki odsetek osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, znajdujących się pod wpływem alkoholu.

Nadużywanie alkoholu przez członka rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Osoba pijąca z biegiem czasu coraz silniej koncentruje się na alkoholu, wycofuje się z pełnienia ról życiowych, przestaje świadczyć na rzecz rodziny, a czasem nawet interesować się swoimi bliskimi. Narastanie problemu alkoholowego skłania niepijących członków rodziny do szukania sposobów pozwalających im przetrwać w sytuacji permanentnego strachu, braku poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji, niemożności zaspokojenia elementarnych potrzeb psychologicznych, a czasami również biologicznych. Skalę zjawiska w Polsce przedstawiają poniższe dane.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Tabela 34. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. mieszk.	W mieście 25 tys. mieszk.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 1.330 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło: Dane szacunkowe, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Od lat obserwuje się tendencję obniżania się wieku inicjacji alkoholowej. Rozpowszechnianie picia alkoholu wśród nastolatków jest zbliżone do wskaźników obserwowanych wśród dorosłych. Według ogólnopolskich badań przeprowadzonych w 2011 roku w ramach Europejskiego Programu Badań Szkolnych na Temat Alkohol i Innych Narkotyków – ESPAD, w trzecich klasach szkół gimnazjalnych oraz drugich klasach szkół ponadpodstawowych (grupa 15/16-latków oraz 17/18-latków) koordynowanych przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, widać iż młodzież jest silnie zagrożona przez legalne substancje psychoaktywne takie jak napoje alkoholowe, papierosy, leki i inne.

Wyniki badań wskazują, iż napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną używaną przez młodzież. Do picia napojów alkoholowych przyznaje się

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

ponad 87% uczniów III klas gimnazjalnych i ponad 95% uczniów II klas szkół średnich. Najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo. Niestety rosną również wskaźniki spożycia napojów wysokoprocentowych.

Doświadczenia z paleniem papierosów ma większość badanych uczniów, a pali przynajmniej raz dziennie około 20% nastolatków. Chociaż raz w życiu paliło 57,2% gimnazjalistów i 70,9% uczniów ze starszej grupy.

Jeszcze rzadziej zdarza się przyjmowanie leków uspakajających lub nasennych bez przepisu lekarza. Takie doświadczenia, chociaż raz w życiu, stały się udziałem 15,5% uczniów z młodszej grupy i 16,8% ze starszej. Sięganie po te leki jest bardziej rozpowszechnione wśród dziewcząt niż wśród chłopców.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonujące w powiecie chojnickim, Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach oraz Centrum Terapii Uzależnień „PROMEDICA” w Chojnicach.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Inicjowanie tychże działań należy do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych funkcjonujących w powiecie chojnickim.

Wybrane dane dotyczące działalności Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonujących w powiecie chojnickim przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Formy pomocy realizowane w Komisjach Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Rok	Liczba osób, wobec których KRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	Liczba osób przebadanych przez psychologa, psychiatrę	Liczba osób zgłaszanych KRPA
2012	111	86	206
2013	113	81	214
2014	104	82	217

Źródło: Dane Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych z terenu powiatu chojnickiego

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Pomoc osobom dotkniętym problemem alkoholowym świadczy również Centrum Terapii Uzależnień „PROMOEDICA” działające w Chojnicach.

Tabela 36. Dane z Centrum Terapii Uzależnień „PROMEDICA” o ilości osób korzystających z terapii w związku z nadużywaniem alkoholu w latach 2012-2014

Liczba osób z powiatu chojnickiego korzystających z terapii w związku z nadużywaniem alkoholu	W 2012r.	W 2013r.	W 2014r.
Łącznie	138	147	109
w tym ilość kobiet	19	31	22
w tym ilość mężczyzn	119	116	87
Liczba nieletnich z powiatu chojnickiego korzystających z terapii w związku z nadużywaniem alkoholu	W 2012r.	W 2013r.	W 2014r.
Łącznie	0	0	1
w tym ilość kobiet	0	0	0

Źródło: Dane Centrum Terapii Uzależnień „PROMEDICA” Chojnice

Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach realizuje zadania związane z profesjonalnym świadczeniem pomocy osobom z problemem uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, młodzieży eksperymentującej i narażonej na uzależnienia,

W Ośrodku Profilaktyki Rodzinnej w Chojnicach udzielane są porady terapeuty uzależnień. Porady udzielano w ramach punktu konsultacyjnego działającego w Ośrodku. W roku 2012 takich porad udzielono 359 osobom, w roku 2013-266, natomiast w roku 2014 -263 osobom.

Ponadto Ośrodek organizuje każdego roku Letni Obóz Socjoterapeutyczno- Rodzinny. W obozie uczestniczą osoby z problemem alkoholowym i/lub dotknięte przemocą w rodzinie.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Przemoc w rodzinie to jednorazowy lub powtarzalny akt, staje się przyczyną zranienia, albo niesie za sobą takie ryzyko wobec osoby pozostającej w rodzinie, będącej zależną od sprawcy lub sprawców zdarzenia. W ustawie o przemocy w rodzinie definiuje się jako: „jedorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (...), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nie powinno występować. Niestety ma ono miejsce i bardzo często jest ukrywana zarówno przez osoby jej doświadczające, jak i będące świadkami zdarzenia. Ofiary z różnych powodów nie chcą się ujawniać i obciążać sprawców przemocy. Świadkowie oraz osoby posiadające wiedzę lub uzasadnione domniemanie także nie decydują się na zgłoszenie podejrzenia występowania przemocy, mimo świadomości rozgrywającego się w pobliżu dramatu.

W powiecie chojnickim we wszystkich gminach funkcjonują zespoły interdyscyplinarne. W ich skład wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi.

Powiat chojnicki realizując ustawowe zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie uchwalił i realizuje „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Celem Programu jest, do osiągnięcia którego ma pośrednio przyczynić się realizacja zadań zaplanowanych w programie, ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej. Cele szczegółowe, bezpośrednio osiągnąć w programie, odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Poniższe dane dotyczą realizowanych zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez OPS, Policję, Zespoły interdyscyplinarne.

Dane Komendy Powiatowej Policji w Chojnicach potwierdzają wagę tego problemu w powiecie chojnickim.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Tabela 37. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że dotknięte są przemocą w rodzinie

Rok	2012	2013	2014
Ogółem	180	98	170
w tym kobiet	93	86	129
w tym mężczyzn	25	12	19
w tym małoletnich	62	0	22

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach

W latach 2012 – 2014 w wyniku przemocy domowej Policja odnotowała ogółem 448 osób pokrzywdzonych. Najczęściej doznającymi przemocy w dalszym ciągu są kobiety. Niepokojącym jest również fakt, iż w wyniku przemocy domowej cierpią dzieci, które w poszczególnych latach stanowiły odsetek odpowiednio 2012r.-34,44%, 2013r. - 0%, 2014-12,94 %.

Tabela 38. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie

Rok	2012	2013	2014
Ogółem	100	100	148
w tym kobiet	11	6	9
w tym mężczyzn	89	93	139
w tym małoletnich	0	1	0

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach

Wśród sprawców przemocy domowej dominują mężczyźni. Dowodzi to tezy, iż w kulturze naszego powiatu dominuje patriarchalny model rodziny.

Tabela 39. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu

Rok	2012	2013	2014
Ogółem	47	71	109
w tym kobiet	2	1	4
w tym mężczyzn	45	70	105
w tym małoletnich	0	0	0

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Akty przemocy w znamienitej większości przypadków dokonywane są pod wpływem alkoholu. W poszczególnych latach sprawozdawczych liczba sprawców pod wpływem alkoholu wzrastała.

Tabela 40. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy

Rok	2012	2013	2014
Fizycznej	86	86	116
Psychicznej	95	96	140
Seksualnej	9	1	8
Ekonomicznej	0	4	2
Innego rodzaju przemocy	69	51	0

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach

Osoby dotknięte przemocą domową najczęściej doświadczają przemocy fizycznej oraz psychicznej. Znacznie rzadziej diagnozowana jest przemoc ekonomiczna i seksualna.

Tabela 41. Liczba niebieskich kart, które wpłynęły do zespołów interdyscyplinarnych powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Dane dotyczące procedury Niebieskiej Karty		Ilość NK		
Liczba Niebieskich Kart A		2012	2013	2014
Razem		126	126	167
W tym sporządzonych przez:	Pomoc społeczną	19	34	22
	Policję	103	82	134
	Oświatę	2	8	2
	Służbę zdrowia	1	1	0
	KRPA	1	1	9

Źródło: dane zespołów interdyscyplinarnych powiatu chojnickiego

Analizując skalę zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych zespołów interdyscyplinarnych powiatu chojnickiego można zauważyć, że do tychże zespołów najwięcej niebieskich kart wpłynęło od Policji jak i od pomocy społecznej.

Tabela 42. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2012-2014

Rok	Liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie			
	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci (osoby do 18r.ż.)	Osoby uzależnione od alkoholu
2012	5	124	0	80
2013	10	130	1	80
2014	13	178	1	106

Źródło: dane zespołów interdyscyplinarnych powiatu chojnickiego

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Z danych wynika, iż w latach 2012-2014 wśród osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie najliczniejszą grupę stanowili mężczyźni, odnotowano również przypadki stosowania przemocy w rodzinie przez osoby poniżej 18 roku życia.

Tabela 43. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie w latach 2012-2014

Rok	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie		
	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci (osoby do 18r.ż.)
2012	115	21	155 dzieci w rodzinach
2013	139	11	141 dzieci w rodzinach
2014	165	32	236 dzieci w rodzinach

Źródło: dane zespołów interdyscyplinarnych powiatu chojnickiego

Analizując dane zespół interdyscyplinarnych powiatu chojnickiego zauważyć można, że wśród osób poszkodowanych przemocą w rodzinie dominują kobiety oraz osoby do 18 roku życia.

4.6 BEZDOMNOŚĆ

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej, za osobę bezdomną uważa się „osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych i nigdzie niezameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych”. Jednak jak podkreśla wielu badaczy, bezdomność jest przede wszystkim zjawiskiem społecznym, niepoddającym się opisowi w kategoriach czysto prawnych. Ani formalne prawo do zamieszkania w danym lokalu ani brak tego prawa nie przesądzają, bowiem niczego w kwestii bezdomności. Możliwe są sytuacje, gdy konflikty rodzinne uniemożliwiają faktyczne współzamieszkiwanie w lokalu, w którym jest się zameldowanym, lub też zaspakajanie potrzeb mieszkaniowych pomimo braku zameldowania i formalnego prawa do zamieszkiwania w danym lokalu.

Na podstawie badania socjogeograficznego przeprowadzonego w 2011 roku przez Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności liczbę osób bezdomnych na terenie województwa pomorskiego szacuje się 2 895 osób. Liczba osób bezdomnych na terenie powiatu chojnickiego była jedną z najniższych w województwie pomorskim i wynosiła 24 osoby, w porównaniu do danych z 2009 roku liczba bezdomnych wzrosła o 6 osób.

Placówki udzielające wsparcia osobom bezdomnym na terenie powiatu chojnickiego to:

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

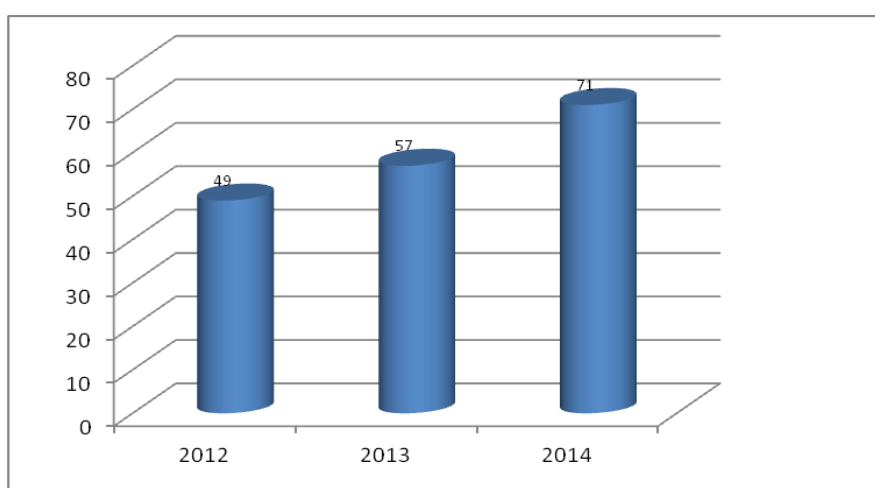
- Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach, przeznaczona dla 12 osób; czynna w godzinach 17.30 - 10.00; przyjmowanie na podstawie skierowania OPS.
- Hostel Readaptacji Społecznej w Chojnicach, prowadzony przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne, z 12 miejscami dla mężczyzn, przyjmowanie na podstawie skierowania terapeuty.
- Ośrodek Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni „PLUS” EKO „Szkola życia” w Wandzinie to placówka specjalizująca się w leczeniu osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, przyjmuje więc osoby bezdomne uzależnione.

Tabela 44. Liczba osób korzystających z Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w Chojnicach

ROK	2012	2013	2014
Liczba miejsc	12	12	12
Liczba osób korzystających	19	23	26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS Chojnice

Wykres 14. Liczba osób bezdomnych w powiecie chojnickim

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że problem bezdomności znacznie wzrasta.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

4.7 STAROŚĆ

Problematyce starości poświęca się ostatnio bardzo wiele uwagi, co wynika przede wszystkim z zaawansowanego procesu starzenia się społeczeństwa polskiego. Skala problemu starzenia się społeczeństwa urosła do rangi kwestii o strategicznym znaczeniu dla Polski. Wydłużenie czasu trwania życia stanowi niewątpliwe osiągnięcia cywilizacyjne, lecz równocześnie generuje szereg wyzwań w sferze ekonomicznej, społecznej, kulturowej i edukacyjnej a także socjalnej.

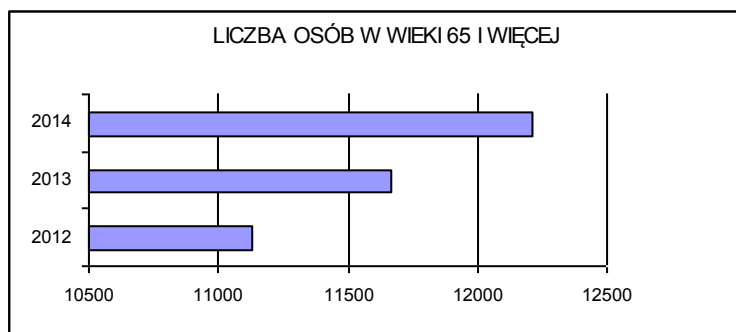
W związku z postępującym procesem starzenia się ludności naszego kraju następuje systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Analogiczną sytuację można zaobserwować również w powiecie chojnickim.

Tabela 45. Liczba ludności w wieku 65 i więcej w powiecie chojnickim w latach 2012 – 2014

ROK	LICZBA OSÓB
2012	11128
2013	11667
2014	12212

Źródło: GUS

Wykres 15. Liczba ludności w wieku 65 i więcej w powiecie chojnickim w latach 2012 – 2014

Dane zawartych w tabeli jednoznacznie wskazują na postępujące zmiany w grupie osób w wieku poprodukcyjnym, czego konsekwencją jest szybko postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r., opracowana przez GUS zakłada, że w województwie pomorskim liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety po 60 r. ż., mężczyźni po 65 r. ż.) w latach najbliższych będzie gwałtownie wzrastać.

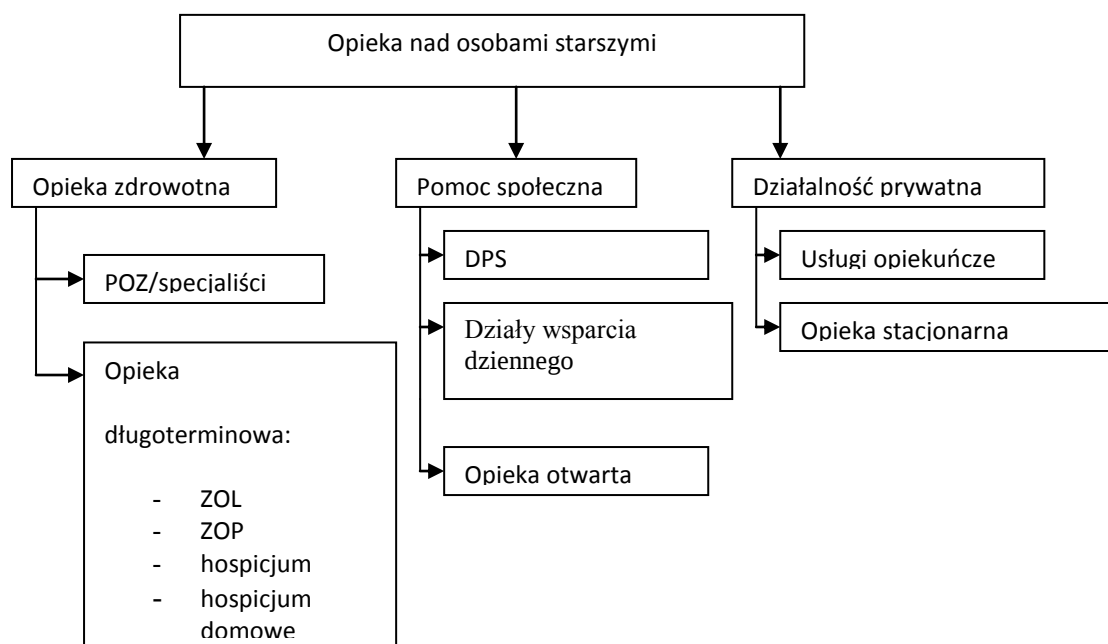
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

W roku 2020 - 476,5 tys. osób (w tym 316,3 tys. kobiet), w 2025 - 517,2 tys. osób (w tym 332,9 tys. kobiet),w 2030 - 538,5 tys. osób (w tym 343,7 tys. kobiet), w 2035 - 564,7 tys. osób (w tym 363,2 tys. kobiet). Przy prognozowanym niewielkim wzroście liczby ogółu ludności w 2035 r. osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiłyby ok.25% mieszkańców województwa.

Liczne badania wskazują, że polityka społeczna, odpowiadająca na potrzeby rosnącej liczby osób starszych, powinna mieć charakter zintegrowany, multidyscyplinarny, strategiczny i koncentrować się na dwóch priorytetach: umożliwienie osobom starszym samodzielnego życia we własnym środowisku domowym oraz zapewnieniu im stabilnej pozycji w strukturze społeczności lokalnych.³

W tradycyjnym ujęciu system opieki nad osobami starszymi opiera się na trzech filarach: opiece zdrowotnej, pomocy społecznej i działalności prywatnej skoncentrowanej na świadczeniu usług opiekuńczo – pielęgnacyjnych.⁴

Rysunek 3. Organizacja usług opiekuńczych dla osób starszych w Polsce ⁵

³ A. Richert – Kaźmierska, E. Lechman, H. Necel, Starzenie się społeczeństwa wyzwaniem dla pomorskich gmin. Koncepcja opieki nad osobami starszymi w województwie pomorskim – obszar gmin pozametropolitarnych, Fundacja Promocji Inicjatyw Europejskich, Gdańsk 2015, str. 9.

⁴ A. Richert – Kaźmierska, E. Lechman, H. Necel, Starzenie się społeczeństwa wyzwaniem dla pomorskich gmin. Koncepcja opieki nad osobami starszymi w województwie pomorskim – obszar gmin pozametropolitarnych, Fundacja Promocji Inicjatyw Europejskich, Gdańsk 2015, str. 11

⁵ A. Richert – Kaźmierska, E. Lechman, H. Necel, Starzenie się społeczeństwa wyzwaniem dla pomorskich gmin. Koncepcja opieki nad osobami starszymi w województwie pomorskim – obszar gmin pozametropolitarnych, Fundacja Promocji Inicjatyw Europejskich, Gdańsk 2015, str.11.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

W nowym ujęciu, system opieki nad osobami starszymi jawi się znacznie szerzej. Obejmuje on kwestie takie jak w ujęciu tradycyjnym: opiekę zdrowotną, pomoc społeczną oraz prywatne usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne, ale także szereg innych m.in.:

- aspekty społeczne dotyczące pozycji i udziału osób starszych w życiu społeczności lokalnych,
- profilaktykę i rehabilitację wpływającą na jakość życia osób starszych, w tym profilaktykę i rehabilitację mobilną docierającą do osób pozostających w swoich domach,
- zintegrowane systemy teleopieki i telemedycyny, poradnictwo prawne, psychologiczne, w zakresie opieki zdrowotnej,
- finansowe, techniczne i organizacyjne wsparcie rodzin,
- systemy gromadzenia i przetwarzania informacji na temat osób starszych, ich potrzeb, środowiska w jakim funkcjonują, usług dostępnych dla osób starszych,
- inwestycje infrastrukturalne sprzyjające mobilności osób starszych i zwiększające dostępność do urzędów i instytucji publicznych, kulturalnych,
- inwestycje w rozwiązania dostosowujące mieszkania osób starszych do samodzielnego funkcjonowania,
- wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw dostarczających produkty i świadczących usługi dla osób starszych.⁶

Na terenie powiatu chojnickiego funkcjonuje szereg organizacji, jednostek i podmiotów wspierających osoby starsze, w tym:

1. ośrodki pomocy społecznej,
2. PCPR Chojnice,
3. DPS Chojnice,
4. domy dziennego pobytu,
5. hospicja,

⁶ A. Richert – Kaźmierska, E. Lechman, H. Necel, Starzenie się społeczeństwa wyzwaniem dla pomorskich gmin. Koncepcja opieki nad osobami starszymi w województwie pomorskim – obszar gmin pozametropolitarnych, Fundacja Promocji Inicjatyw Europejskich, Gdańsk 2015, str.11.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

6. zakład opiekuńczo – leczniczy,
7. Związek Emerytów i Rencistów,
8. Uniwersytety III Wieku,
9. Kluby seniorów,
10. inne stowarzyszenia zrzeszające i wspierające osoby starsze.

4.8 WNIOSKI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Chojnickim na lata 2016 – 2022 nie obejmuje wszystkich obszarów zagrożonych. Takie zagadnienia jak choroby psychiczne, przestępczość, handel ludźmi czy narastający problem uchodźców powiązane są z podstawowymi problemami społecznymi występującymi w powiecie chojnickim. Wzajemnie na siebie wpływają oraz tworzą łańcuch przyczynowo – skutkowy.

V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT służy do uporządkowania zgromadzonych informacji w czterech głównych kategoriach istotnych dla rozwiązywania problemów społecznych.

Te kategorie to:

- S (strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu
- W (weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- O (opportunities) – szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- T (threats) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo niekorzystnej zmiany.

MOCNE STRONY

1. Potencjał jednostek pomocy i integracji społecznej oraz instytucji działających w zakresie pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym,
2. Dobra współpraca z różnymi instytucjami i podmiotami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej,
3. zainteresowanie władz samorządowych rozwiązywaniem problemów społecznych,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

4. tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, oraz programów długoterminowych skierowanych do poszczególnych grup beneficjentów,
5. stosunkowo korzystna sytuacja demograficzna powiatu chojnickiego,
6. istniejące organizacje i stowarzyszenia pozarządowe,
7. wzrastający poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych,
8. duża aktywność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych,
9. dobrze rozwinięta sieć szkół ponadgimnazjalnych oraz zwiększenie procesu poradnictwa zawodowego na etapie edukacji,
10. aktywne społeczeństwo,
11. obecność dobrze wyposażonego szpitala powiatowego,
12. zwiększenie zakresu usług realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej,
13. funkcjonowanie dps, wtz, śds,
14. promowanie rodzicielstwa zastępczego,
15. wspieranie przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonujących rodzin zastępczych,
16. funkcjonowanie rodzin zastępczych,
17. wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
18. kwalifikowanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze,
19. wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,

SŁABE STRONY

1. wzrastająca liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
2. braki w dostępie do specjalistycznej pomocy,
3. wzrost liczby rodzin niewydolnych wychowawczo,
4. brak całodobowego ośrodka interwencji kryzysowej,
5. duża liczba rodzin dysfunkcyjnych,
6. deficyt rodzin zastępczych, zjawisko „dziedziczenia” biedy i bezradności społecznej,
7. proces starzenia się ludności,
8. wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych
9. niewystarczające środki finansowe przeznaczone na rehabilitację społeczną i zawodową,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

10. zbyt mała ilość placówek opieki całodobowej dla osób starszych,
11. brak placówki opiekuńczo – wychowawczej,
12. migracje z powiatu osób młodych,
13. powolny spadek bezrobocia,
14. wysoki odsetek osób bezrobotnych posiadające niskie kwalifikacje,
15. ukryte bezrobocie wśród osób zamieszkujących na terenach wiejskich,
16. stosunkowo niski wskaźnik przedsiębiorczości,
17. ograniczona kwota środków finansowych na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,
18. słaby rozwój spółdzielczości socjalnej,
19. niewystarczająca profilaktyka zdrowotna,
20. zbyt niska jakość kształcenia na uczelniach wyższych w Chojnicach,
21. niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych i chronionych,
22. niedostateczna oferta wsparcia
23. brak skoordynowanej opieki zdrowotnej osób starszych,
24. brak wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego,
25. powolny dostęp osób starszych do usług medycznych,
26. brak dostępu do rehabilitacji.

SZANSE

1. możliwość pozyskiwania środków z unii europejskiej,
2. zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego,
3. doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej
4. koordynacja działań na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i chorych,
5. aktywizacja osób niepełnosprawnych,
6. likwidowanie barier architektonicznych,
7. rozwój rodzicielstwa zastępczego,
8. szkolnictwo otwarte na zmianę kierunków,
9. rozwój kształcenia ustawicznego dorosłych,
10. wzrastająca mobilność osób poszukujących zatrudnienia,
11. rozwijająca się współpraca z innymi powiatami, partnerstwa,
12. promocja i wsparcie wolontariatu,
13. inwestycje tworzące nowe miejsca pracy,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

14. podejmowanie zintegrowanych działań wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,
15. wzrost wykrywalności przestępczości, w tym przemocy w rodzinie,
16. podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy,
17. większa świadomość i konieczność reagowania w sytuacji przemocy,
18. realizacja procedury „Niebieskiej karty”.

ZAGROŻENIA

1. nasilanie się problemów społecznych wynikających z pogorszenia się sytuacji gospodarczej,
2. niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami pomocowymi,
3. postępujący kryzys rodziny oraz wzrost przemocy w rodzinie,
4. brak miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej,
5. marginalizacja spowodowana długotrwałym bezrobociem,
6. ograniczanie wsparcia finansowego pomocy społecznej,
7. niekorzystne tendencje demograficzne,
8. niekorzystne regulacje prawne ograniczające motywację do podejmowania legalnego zatrudnienia,
9. skomplikowane procedury pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych,
10. niedostateczna oferta wsparcia dla seniorów,
11. wykluczenie społeczne osób starszych,
12. bariery architektoniczne,
13. mała aktywność osób niepełnosprawnych,
14. wzrost liczby osób bezdomnych,
15. niestabilna sytuacja ekonomiczna rodzin.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

VI. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel główny

Zaspokajanie potrzeb społecznych oraz przeciwdziałanie zagrożeniom, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz osób, rodzin oraz grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Cel strategiczny

I. WSPIERANIE RODZIN I ROZWÓJ SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Cele operacyjne

1. Wielokierunkowa praca z rodzinami zagrożonymi odebraniem dzieci, niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności
 - działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowania rodziny w środowisku poprzez m.in. poradnictwo rodzinne, prowadzenie oddziaływań profilaktycznych w szkołach, świetlicach socjoterapeutycznych i innych placówkach wsparcie dziennego funkcjonujących na terenie powiatu, a także prowadzenie zajęć w szkołach przygotowujących do życia w rodzinie oraz prowadzenie „Szkoły dla Rodziców”, wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez porady psychologiczne, socjalne, terapeutyczne i pedagogiczne,
 - utworzenie w ramach Chojnicko – Człuchowskiego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, Ośrodka Wsparcia Dziecka i Rodziny zapewniającego wsparcie funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodziny, w tym udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej i socjoterapeutycznej,
 - promowanie wartości rodziny wśród lokalnej społeczności poprzez audycje, ulotki, artykuły a także organizowanie imprez rodzinnych, konferencji itp.
2. Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej
 - pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego, szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, finansowanie wynagrodzeń i doposażenie w niezbędny sprzęt nowopowstające formy rodzinnej pieczy zastępczej,
 - wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienia ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania, pomoc w prowadzeniu mediacji w sytuacjach konfliktowych, umożliwienie udzielania pomocy pedagogicznej i psychologicznej rodzinom w miejscu ich zamieszkania,
 - zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
 - zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
 - współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie.
3. Rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej
- utworzenie na terenie powiatu placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego i interwencyjnego, w której można umieszczać dzieci powyżej 10 roku życia, których przyjęcia może odmówić rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka,
 - realizacja postanowień sądu w sprawie umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poprzez pozyskiwanie miejsc w placówkach na terenie innego powiatu.
4. Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej
- wzbudzanie i podtrzymywanie motywacji rodzin biologicznych do współpracy i utrzymywania kontaktu z dziećmi, umieszczonymi w pieczy zastępczej,
 - pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie, uświadomienie rodzicom biologicznym ich ról społecznych i podjęcie obowiązków przypisanych tym rolom zgodnie z oczekiwaniami społeczeństwa.
5. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą
- pomoc w pozyskiwaniu mieszkań z zasobów gminy,
 - zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym utworzonym przez PCPR,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- wspieranie finansowe i rzeczowe
- wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskaniu kwalifikacji zawodowych poprzez realizowanie indywidualnych programów usamodzielnienia,
- realizacja projektów na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny	Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
1.	OPS-y, kuratorzy sądowi, PPP Chojnice, podmioty lecznicze, kościoły i związki wyznaniowe.	PCPR Chojnice, jednostki samorządu terytorialnego powiatu	Własne środki powiatu, środki unijne, PFRON, inne zewnętrzne źródła finansowania, MPIPS.	2016-2022
2.	PCPR Chojnice, Starostwo Powiatowe w Chojnicach, PPP Chojnice	Instytucje pozarządowe działające na rzecz pieczy zastępczej, MPIPS, jednostki samorządu terytorialnego powiatu		2016-2022
3.	Starostwo Powiatowe w Chojnicach, PCPR Chojnice,	Fundacje, stowarzyszenia, PCPR Chojnice		2016-2022
4.	Starostwo Powiatowe w Chojnicach, PCPR Chojnice, OPS- y	Lokalne instytucje i organizacje, jednostki samorządu terytorialnego powiatu		2016-2022
5.	Starostwo Powiatowe w Chojnicach, PCPR Chojnice,	Lokalne instytucje i organizacje, jednostki samorządu terytorialnego powiatu		2016-2022

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

II. ROZWÓJ SYSTEMU WSPIERANIA OSÓB STARSZYCH, DŁUGOTRWALE LUB CIĘŻKO CHORYCH

Cele operacyjne

1. Tworzenie warunków umożliwiających seniorom i osobom chorym aktywność społeczną i samodzielność życiową
 - opracowanie i realizacja programów profilaktycznych oraz promujących zdrowy styl życia,
 - wzmacnianie aktywności społecznej i integracji seniorów i osób chorych poprzez dostosowanie oferty wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych do ich potrzeb ,
 - rozwój infrastruktury ośrodków dziennego pobytu,
 - prowadzenie kampanii społecznych upowszechniających prawa i potrzeby osób starszych i chorych.
2. Wzmacnianie systemu pomocy na rzecz osób starszych i chorych wymagających wsparcie
 - podwyższanie standardów i zabezpieczanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
 - pomoc w likwidacji barier architektonicznych,
 - rozwijanie infrastruktury lokali aktywizujących dla osób starszych,
 - promowanie wolontariatu,
 - zorganizowanie zespołu do opieki medycznej, socjalnej i kulturalnej,
3. Zwiększenie dostępności do usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób starszych i chorych
 - wzmacnianie opieki medycznej nad osobami starszymi i długotrwale chorymi, w tym paliatywnej i geriatrycznej,
 - zorganizowanie i prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego,
 - organizowanie rehabilitacji domowej,
 - stworzenie bazy danych opiekunek, wolontariuszy do zadań medycznych i niemiedycznych.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Cel operacyjny	Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
1.	PCPR Chojnice	OPS-y, DPS, ŚDS-y, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego powiatu	Własne środki powiatu, środki unijne, PFRON, inne zewnętrzne źródła finansowania	2016-2022
2.	PCPR Chojnice, OPS-y	DPS, ŚDS-y, organizacje pozarządowe, ZOZ, jednostki samorządu terytorialnego powiatu		2016-2022
3.	ZOZ	DPS, ŚDS-y, OPS-y, organizacje pozarządowe, PCPR, jednostki samorządu terytorialnego powiatu, organizacje pozarządowe		2016-2022

III. WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Cele operacyjne

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

- realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej określonych ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych i imprezach integracyjnych,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- zwiększanie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych poprzez opracowanie i stworzenie bazy informatycznej o świadczeniodawcach, wolnych miejscach, udzielanych zabiegach i warunków korzystania z nich,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych,
- rozwój bazy wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych (WTZ, ŚDS),
- wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- realizacja programów na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

- realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej określonych ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym udziału w szkoleniach i przekwalifikowaniu zawodowym,
- zapewnienie udziału osób niepełnosprawnych w programach wspierających ich zatrudnienie,
- tworzenie warunków ograniczających zjawisko bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych,

3. Ochrona i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

- kształtowanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania problemów osób niepełnosprawnych,
- rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych,
- zwalczanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Cel operacyjny	Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
1.	PCPR Chojnice, organizacje pozarządowe	Starostwo Powiatowe, PFRON, jednostki samorządu terytorialnego powiatu,	Własne środki powiatu, środki unijne, PFRON, inne zewnętrzne źródła finansowania	2016-2022

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

		organizacje pozarządowe		
2.	PUP Chojnice	Starostwo Powiatowe, PCPR Chojnice, PFRON, jednostki samorządu terytorialnego powiatu, organizacje pozarządowe, CIS		2016-2022
3.	PCPR Chojnice	PFRON, jednostki samorządu terytorialnego powiatu, organizacje pozarządowe, CIS, PUP Chojnice		2016-2022

IV. OGRANICZANIE ZJAWISKA BEZROBOCIA POPRZECZ ODPOWIEDNIĄ POLITYKĘ RYNKU PRACY

Cele operacyjne

1. Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia o wspieranie osób w podejmowaniu zatrudnienia
 - realizacja programów aktywizacji zawodowej,
 - prowadzenie oraz rozpowszechnianie badań na temat lokalnego rynku pracy,
 - dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy,
 - promocja polityki zatrudnieniowej, w tym alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia.
2. Wspieranie przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy
 - promocja idei przedsiębiorczości,
 - pomoc w pozyskiwaniu informacji o rynku pracy i możliwościach pozyskiwania środków na rozwój przedsiębiorczości,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- wspieranie samozatrudnienia oraz tworzenia miejsc pracy, w tym zwiększenie efektywności współpracy,
 - badania i analizy w zakresie przedsiębiorczości,
 - dostosowanie pośrednictwa pracy do potrzeb pracodawców i przedsiębiorców.
3. Wspieranie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej mieszkańców powiatu chojnickiego
- objęcie kompleksowymi formami aktywizacji osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym w szczególności osób niepełnosprawnych, młodych oraz długotrwale bezrobotnych,
 - promocja i wspieranie wolontariatu oraz działalności ekonomii społecznej,
 - współpraca z instytucjami działającymi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny	Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
1.	PUP Chojnice	OPS-y, PCPR Chojnice, pracodawcy, oświata, sektor trzeci	Fundusz Pracy, środki unijne, PFRON, własne środki powiatu, inne zew. źródła finansowania	2016-2022
2.	PUP Chojnice	OPS-y, PCPR Chojnice, pracodawcy, media, CIS		2016-2022
3.	PUP Chojnice	OPS-y, PCPR Chojnice, pracodawcy, sektor trzeci, AŚ, CIS		2016-2022

V. WSPIERANIE I ROZWIJANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ RODZIN I OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SYTUACJI KRYZYSOWEJ ORAZ DOTKNIĘTYCH RÓŻNYMI UZALEŻNIENIAMI

Cele operacyjne

1. Stworzenie sprawnego systemu pomocy społecznej pomagającego osobom i rodzinom przezwyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- podejmowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych oraz nauce radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
 - dostosowanie infrastruktury pomocy społecznej umożliwiającej dobry dostęp do świadczeń w zakresie interwencji kryzysowej i wsparcia – utworzenie całodobowego ośrodka interwencji kryzysowej,
 - podnoszenie kompetencji pracujących w obszarze interwencji kryzysowej,
 - realizacja projektów z zakresu pomagania osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych.
2. Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy
- rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie,
 - zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla osób i rodzin, w których występuje problem przemocy,
 - ochrona ofiar przemocy w rodzinie,
 - praca ze sprawcami przemocy w rodzinie poprzez oddziaływania korekcyjno – edukacyjne, oddziaływania terapeutyczne oraz inne,
 - rozwijanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Wzmacnianie sieci wsparcia w zakresie profilaktyki uzależnień, promowanie zdrowego stylu życia oraz aktywnego spędzania wolnego czasu
- realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
 - opracowanie i prowadzenie programów profilaktycznych oraz edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz wzbogaceniu oferty miejsc spędzania wolnego czasu.
4. Rozwijanie systemu wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych
- umożliwienie korzystania ze specjalistycznego poradnictwa, terapii uzależnień, programów reintegracji społecznej i zawodowej
 - udzielanie wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

- prowadzenie kampanii promujących instytucje świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
 - rozwijanie instytucjonalnych form pomocy uzależnionym,
5. Rozwijanie systemu wsparcia na rzecz osób i rodzin zagrożonych bezdomnością
- systematyczne monitorowanie problemu bezdomności,
 - udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej osobom bezdomnym,
 - zapewnienie osobom bezdomnym miejsc pobytu w noclegowniach,
 - tworzenie i wdrażanie programów osłonowych mających na celu przeciwdziałanie bezdomności oraz działań sprzyjających wychodzeniu z bezdomności,
 - motywowanie osób bezdomnych do uczestnictwa w programach reintegracji społecznej i zawodowej.

Cel operacyjny	Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
1.	PCPR Chojnice, PIK Chojnice, OPS-y	GKRPA, PPP, Policja, ZOZ, Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Własne środki powiatu, środki unijne, dotacje celowe, inne zewnętrzne źródła finansowania	2016-2022
2.	PCPR Chojnice, PIK Chojnice, OPS-y	Zespoły interdyscyplinarne i grupy robocze, GKRPA, PPP, Policja, ZOZ, PLACÓWKI OŚWIATOWE, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE		2016-2022
3.	OPS-y	Jednostki samorządu terytorialnego powiatu, organizacje pozarządowe		2016-2022
4.	ZOZ, placówki oświatowe	PCPR Chojnice, OPS-y, Policja, placówki oświatowe,		2016-2022

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

		organizacje pozarządowe		
5.	PCPR Chojnice, OPS-y	Jednostki samorządu terytorialnego powiatu, organizacje pozarządowe		2016-2022

VII. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

7.1. Wdrażanie i monitoring

Realizacja celów i działań zaplanowanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Chojnickiego na lata 2016 – 2022 obejmuje okres obowiązywania dokumentu i powinna przyczynić się do zmniejszenia wykluczenia społecznego w zdiagnozowanych obszarach interwencji. Strategia została opracowana na takim poziomie ogólności, by była elastyczna i umożliwiała dostosowywanie działań do zmieniającej się sytuacji i przepisów. Cykliczny monitoring wdrażanych zadań umożliwi ocenę ich zgodności z celami operacyjnymi oraz posłuży ewentualnej modyfikacji, by efektywnie rozwiązywać problemy społeczne. Za realizację i osiągnięcie celów zawartych w strategii w poszczególnych obszarach interwencji odpowiadają właściwe wydziały i jednostki organizacyjne podległe Staroście Chojnickiemu, placówki i instytucje współpracujące, organizacje pozarządowe i kościelne.

7.2 Finansowanie

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu powiatu;
- środki przekazane powiatowi z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych;
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Chojnickiego na lata 2016 – 2022 jest dokumentem uwzględniającym programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Ma charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana i udoskonalana. Będzie służyć także do pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej. Jej opracowanie posłużyć ma lepszej, bardziej skutecznej, efektywniejszej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej w Powiecie Chojnickim.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnia powiatu oraz liczba mieszkańców

Tabela 2. Ludność w powiecie chojnickim w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w rozbiu na kategorie w 2014 r.

Tabela 3. Wskaźnik podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tysięcy ludności

Tabela 4. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON

Tabela 5. Liczba bezrobotnych w gminach powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Tabela 6. Bezrobotni w powiecie chojnickim wg płci w latach 2012-2014

Tabela 7. Poziom i stopa bezrobocia powiatu chojnickiego na tle woj. pomorskiego i kraju w latach 2012-2014

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim w latach 2012-2014 (w %)

Tabela 9. Długookresowe tendencje bezrobocia w powiecie chojnickim 1992-2014 (wg stanu na dzień 31 grudnia)

Tabela 10. Bezrobocie kobiet wg gmin powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Tabela 11. Bezrobotna młodzież powiatu chojnickiego wg płci w latach 2012-2014

Tabela 2. Bezrobocie młodzieży powiatu chojnickiego wg gmin w latach 2012-2014

Tabela 13. Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych wg wybranych cech w latach 2012-2014

Tabela 14. Dane dotyczą liczby składanych wniosków w latach 2012-2014 dla osób powyżej 16-g r. ż. i poniżej 16-go r. ż.

Tabela 15. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2012-2014

Tabela 16. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2012-2014

Tabela 17. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych w powiecie chojnickim

Tabela 18. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2012-2014

Tabela 19. Liczba mieszkańców z powiatu chojnickiego w latach 2012 – 2014

Tabela 20. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2012 – 2014

Tabela 21. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny w latach 2012 - 2014

Tabela 22. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w latach 2012-2014 w powiecie chojnickim (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Tabela 23. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w latach 2012 - 2014 powiecie chojnickim (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Tabela 24. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2014

Tabela 25. Dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (do 18 roku życia) w latach 2012 - 2014

Tabela 26. Środki finansowe przeznaczone na rodzinną pieczę zastępczą w latach 2012 - 2014

Tabela 27. Koszty finansowania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem w latach 2012-2014 (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Tabela 28. Koszty finansowania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej przez gminy w latach 2012 - 2014

Tabela 29. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza powiatem w latach 2012-2014 (stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Tabela 30. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2014

Tabela 31. Koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych poza powiatem w latach 2012 – 2014

Tabela 32. Ilościowy wykaz pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej korzystających ze świadczeń w latach 2012 – 2014

Tabela 33. Funkcjonowanie mieszkania chronionego w latach 2012 - 2014

Tabela 34. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 35. Formy pomocy realizowane w Komisjach Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Tabela 36. Dane z Centrum Terapii Uzależnień „PROMEDICA” o ilości osób korzystających z terapii w związku z nadużywaniem alkoholu w latach 2012-2014

Tabela 37. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że dotknięte są przemocą w rodzinie

Tabela 38. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie

Tabela 39. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu

Tabela 40. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy

Tabela 41. Liczba niebieskich kart, które wpłynęły do zespołów interdyscyplinarnych powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 – 2022

Tabela 42. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2012-2014

Tabela 43. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie w latach 2012-2014

Tabela 44. Liczba osób korzystających z Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn

w Chojnicach

Tabela 45. Liczba ludności w wieku 65 i więcej w powiecie chojnickim w latach 2012 – 2014

Spis wykresów

Wykres 1. Ludność powiatu chojnickiego w latach 2005 - 2014

Wykres 2. Powody korzystania z pomocy społecznej w powiecie chojnickim

Wykres 3. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu ubóstwa
w latach 2012 – 2014

Wykres 4. Liczba bezrobotnych w gminach powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Wykres 5. Bezrobotni w powiecie chojnickim wg płci w latach 2012-2014

Wykres 6. Poziom i stopa bezrobocia powiatu chojnickiego na tle woj. pomorskiego i kraju
w latach 2012-2014

Wykres 7. Poziom bezrobocia na terenie województwa pomorskiego w latach 2003-2014

Wykres 8. Poziom bezrobocia w Polsce w latach 2003-2014

Wykres 9. Kształtowanie się stopy bezrobocia w powiecie chojnickim w latach 2012-2014

Wykres 10. Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim w 2014 roku na tle województwa i kraju

Wykres 11. Długookresowe tendencje bezrobocia w powiecie chojnickim 1992-2014

Wykres 12. Bezrobocie kobiet wg gmin powiatu chojnickiego w latach 2012-2014

Wykres 13. Bezrobotna młodzież powiatu chojnickiego wg płci w latach 2012-2014

Wykres 14. Liczba osób bezdomnych w powiecie chojnickim

Wykres 15. Liczba ludności w wieku 65 i więcej w powiecie chojnickim w latach 2012 –
2014

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie powiatu chojnickiego na tle województwa pomorskiego

Rysunek 2. Mapa lokalizacyjna powiatu chojnickiego

Rysunek 3. Organizacja usług opiekuńczych dla osób starszych w Polsce